

Gazetnik

Codziennie ilustrowane pismo narodowe i katolickie

Nr. 22

L

Rok 67

Czwartek, dnia 28 stycznia 1937

Kpt. Dąbski - Nerlich z Poznania, zwycięzca w konkursie o nagrodę p. Prezydenta w Zakopanem. Fot. J. Konwiński.

Koronacja króla Jerzego VI zbliża się już. W Londynie buduje się trybuny dla ciekawych. Na zdjęciu widzimy budowę rusztowania pod trybuny na Parliament Square.

S. O. S.!

Kiedy okręt znajduje się w niebezpieczeństwie, kiedy grozi mu rozbicie lub zatonięcie czy zagłada, wówczas z jego kabiny telegraficznej daje się słyszeć na cały świat alarmujące a rozpaczliwe, raz w raz się powtarzające wołanie: „S. O. S. S. O. S.!”

Kiedy widzimy, że w dobie obecnej radykalizm komunistyczno-bolszewicki na każdym kroku zagraża całemu życiu publicznemu naszego społeczeństwa, tym bardziej uderzać musimy na alarm, bić w bębny, huczeć syrenami: S. O. S., baczość!

A cóż dopiero, gdy to niebezpieczeństwo wisi nad „oczkiem w naszej głowie”, nad dźwiatwą i młodzieżą, tą przyszłością naszego narodu! Przecież takim będzie społeczeństwo, taką będzie Polska w przyszłości, jakimi się staną nasza dźwiatwa i nasza młodzież, którą my, starsze pokolenie, wychować mamy obowiązek. Stąd pochodzi troska rodziców, państwa i Kościoła św. o należyte wychowanie i wykształcenie dorastającego pokolenia, aby z niego był pożytek dla narodu całego i by ono było zdolne do wykonywania swoich obowiązków: względem Boga, Wiary św., Ojczyzny, społeczeństwa swojego, rodziny i samego siebie.

Lwia część wychowania młodzieży, przynajmniej musimy, spada dziś na szkołę i spoczywa na barkach nauczyciela. Mając włożone na siebie to wysokie i odpowiedzialne zadanie, nauczyciel sam musi stać na wysokim poziomie religijno-moralnym.

I oto tu jest bolączka, która lękiem i trwogą o przyszłość naszego młodego pokolenia napełnia serca rodziców katolickich i nas kapłanów: dokąd je zaprowadzić będą usiłovali ci nauczyciele, jeżeli pójdą za wskazaniem bezbożnych kierowników ze Zw. Nauczycielstwa Polskiego?

Ojciec św. Pius XI w słynnej swojej Encyklice o chrześcijańskim wychowaniu młodzieży cytuje słowa słynnego, lubo liberalnego pedagoga włoskiego Mikołaja Tomasco, a więc człowieka, którego nie można posądzić o tzw. klerikalizm. Otóż psze on w swoich „Myślach o wychowaniu”: „Jeżeli w wychowaniu młodzieży nie współdziałają zgodnie te cztery czynniki: szkoła, rodzina, państwo i religia, wówczas ludzie stają się nieszczęśliwi i do niczego niezdolni. Szkoła, jeżeli nie jest świątynią, jest jaskinią”.

Trzeba przynajmniej, że większość naszych nauczycieli ze szkół powszechnych, są to ludzie uczciwi, zorni, pracowici i co najważniejsza — religijni. Co do tych więc, nie mamy obaw żadnych. Takim mogą rodzice zaufać i ze spokojnym sumieniem dźwiatwę im swoją powierzyć. Ale, jest wśród nich ze 20 proc. nauczycieli mniej lub więcej przejętych duchem bezbożnictwa, a w swoich poglądach i zasadach skłaniających się ku ideom komunistyczno-bolszewickim. Niejeden poczciwy chłopiec, ukończywszy seminarium nauczycielskie, nie chce się zadowolnić swoją skromną gażą, ale, zwłaszcza gdy go ponosi ambicja, chce już od razu rozpierać się, jak to mówią, lokciami. Naczyta się taki rozmaitych książelek, nie przetrawi tego należyte, ale jedno spostrzeże: że w obecnym stanie rzeczy nie łatwo jest wybić się na czoło bez pracy żmudnej a rzetelnej, a więc szukać usiłuje robienia kariery w dążeniu do nowości, do przewrotu. Zdaje mu się, że jego byt i stanowisko się poprawią, gdy się zaprowadzi u nas raj komunistyczno-bolszewicki. Nie wykluczone, że nieraz działają tu i czynniki uboczne, którym w swojej naiwności

Z frontu walk w Hiszpanii

Madryt oczekuje wkroczenia powstańców

Sensacyjne oświadczenia o sytuacji Madrytu trzech milicjantów rządowych wziętych do niewoli

Avila. (PAT). Agencja Havasa donosi:

Trzech milicjantów rządowych, wziętych wczoraj do niewoli w okolicy mostu Segovia, oświadczyło korespondentowi Havasa, że jedynym pożywieniem ludności cywilnej Madrytu jest chleb i ryż oraz, że miasto jest w zupełności pozbawione węgla. Ludność stolicy ogrzewa się, paląc drzwi i okna. Mieszkańcy Madrytu stawiają bierny opór zarządzeniu o ewakuacji miasta, oczekując z dnia na dzień wkroczenia wojsk powstańczych.

Jeńcy wykazali również dużo pesymizmu w ocenie sytuacji militarnej Madrytu. Wojskom rządowym brak amunicji i karabinów. Milicjanci hiszpańscy zajmują pierwsze linie okopów, podczas, gdy ochotnicy zagraniczni znajdują się w drugich. W razie ataku milicjanci hiszpańscy mu-

szą postępować naprzód, w przeciwnym bowiem razie są ostrzeliwani przez żołnierzy brygady międzynarodowej.

Opisując panującą w Madrycie atmosferę, jeńcy stwierdzili, że miasto żyje wprawdzie pod nieustannym terrorem, masowe rozstrzelania jednak w ostatnich czasach ustaly.

Czerwoni bombardowali katedrę w Oviedo

Madryt. (PAT). Donoszą z Gijon:

Baterie republikańskie bombardowały w Oviedo katedrę, fabrykę broni w La Vega i dworzec kolei północnej.

Ruch Barcelona—Walencja przerwany

Salamanca. (PAT). Główna kwatery powstańcza donosi, że w wyniku kilkakrotnego bombardowania lotników na linii kolei Barcelona—Walencja ruch został przerwany, a wskutek ostrzeliwania Walencji przez okręty wojenne również ruch uliczny uległ ograniczeniu. Wskutek napływu

ewakuowanych z Madrytu zapasy żywności w Walencji maleją i daje się we znaki ich brak.

Sytuacja na froncie walk

Atak wojsk rządowych na odebrane im w przeddzień pozycję na odcinku Aranjezu został z wielkimi stratami dla przeciwnika odparty. Front madrycki ciągnie się obecnie od Pinto aż po Espolon dela Maranosa. Wojska powstańcze obsadziły płaskowzgórze Cuesta dela Reina, skutkiem czego panują nad linią kolejową Madryt—Albacete.

Znaczenie przesunięcia linii frontu polega przede wszystkim na tym, iż operacja ta odcięła Madryt od wszelkich połączeń z Andaluzją. Połączenia te posiadały olbrzymie znaczenie dla wojsk rządowych, gdyż na drogach tych odbywało się zaopatrywanie w środki żywności armii południowej.

Ofensywa na froncie Malagi ma w dalszym ciągu przebieg pomyślny. W dniu wczorajszym wojska powstańcze zdobyły miejscowości Ayon, Fornes i Jayena.

Rozwiązanie Rady Miejskiej w Poznaniu

Zastosowano przepisy, odsuwające wybory na przeciąg jednego roku

Warszawa. (Tel. wł.) Minister spraw wewnętrznych zarządzeniem z dnia 25 stycznia 1937 r. rozwiązał na wniosek wojewody poznańskiego radę miejską m. Poznania na podstawie art. 69 ustp 5 i w związku z ustp. 1, lit. c) i ustp. 3 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie samorządu terytorialnego

Obóz „sanacyjny” w Poznaniu będzie zadowolony, że właśnie na podstawie art. 69 ustawy z 23. 3. 1933 r. nastąpiło rozwiązanie poznańskiej rady miejskiej, bo w ten sposób spełnia się jego gorące pragnienie, aby wybory do rady miejskiej odsunąć możliwie jak najdalej.

Echa procesu bezbożników

Kierownik szkoły Karolewski. moralny sprawca napadu bojówkarzy na zgromadzenie Akcji Katolickiej i lawnik miejski z ramienia „sanacji”, rodem z Plockiego.

Na Kresach grasują wilki

Wygłodniałe bestie rozszarpują psów — 33 stopnie mrozu w Wilnie

Nowogródek. (PAT) Ostatnia fala mrozów na ziemiach wschodnich wypędza dziczyznę z lasów. W pow. nowogródzkim rolnicy trzymają psy w domostwach, ponieważ wygłodniałe wilki rozszarpują już kilka psów pilnujących zagrod.

Warszawa. (Tel. wł.) W Warszawie jest ciągle mroźno. Temperatura we wtorek wieczorem doszła do

minus 18 stopni, przy tendencji niżkowej. Sytuację pogarsza mroźny wicher.

Na Pohulance koło Wilna notowano 33 stopnie mrozu, a na Pokuciu wstrzymano na bocznych liniach kolejowych ruch kolejowy i autobusowy. W niektórych szkołach frekwencja młodzieży tak się zmniejszyła, że dochodzi nawet do połowy. (w.)

Bolszewicki mord kapturowy w Paryżu

Sztyletem lub kindzalem zamordowany został znany ekonomista Dymitr Nawaszina

Paryż. (PAT) Wielkie wrażenie wywołała wczoraj w Paryżu sensacyjna wiadomość o zamordowaniu znanego ekonomisty i publicysty, przebywającego w Paryżu na emigracji, Dymitra Nawaszina. O godz. 10 rano w zakątku Lasku Bulońskiego rozległy się dwa strzały i jeden z przypadkowych przechodniów widział dwóch mężczyzn, jak gdyby walczyli ze sobą. Po chwili jeden z nich padł na ziemię, drugi zaś szybko zaczął uciekać w kierunku zarośli.

Policja stwierdziła, iż zabitym był mieszkaniec tamtejszych okolic, Dymitr Nawaszina, wybitny publicysta i ekonomista, posiadający rozgałęzione stosunki w kołach francuskich, szczególnie wśród lewicy francuskiej. W paryskich kołach politycznych roze-

szły się pogłoski, że Nawaszina padł ofiarą zemsty politycznej. Prasa wieczorna podkreśla, iż Nawaszina był blisko zaprzyjaźniony z obecnymi podszafnymi w procesie moskiewskim, Piatakowem i Sokolnikowem, i próbuje łączyć zamach na Nawaszina z odbywającym się w Moskwie procesem. Nawaszina zaprzyjaźniony był z wielu wybitnymi działaczami gospodarczymi i politycznymi Francji.

Paryż. (PAT) Lekarz sądowy dr. Paul, który przeprowadził sekcję zwłok zamordowanego dn. 25 bm. ekonomisty, Rosjanina Dymitra Nawaszina, stwierdził, że rany, zadane zabiteму, pochodzą od uderzeń kindzalem lub sztyletem, a nie od kul rewolwerowych.

Zamordowanie przywódcy młodzieży narodowej w Szwajcarii

W związku z mordem władze dokonały aresztowań komunistów

Genewa. (PAT) W Chaux de Fonds ubiegłej nocy doszło do zająć. Przywódca organizacji młodzieży narodowej Bourquin w czasie tych zająć zmarł nagle.

O godz. 3 z rana sędzia śledczy zarządził aresztowanie dwóch komunistów, których widziano w pobliżu Bourquina. Na ciele Bourquina nie ma żadnych ran ani śladów pobicia. Zarządzono sekcję zwłok.

Paryż. (Tel. wł.) Jak donoszą z Chaux de Fonds, policja szwajcarska aresztowała w związku z dochodzeniem w sprawie ostatnich zająć komunistycznych szereg socjalistów i komunistów.

W nocy na wtorek zatrzymano poza tym jeszcze dwóch podejrzanych osobników, którzy stoją pod zarzutem dokonania morderstwa na przywódcy

narodowej organizacji młodzieży „Jeunesse Nationale” dr. Eugène Bourquin. Pozostali aresztowani podejrzani są poza tym również o udział w napadzie na członków tego stowarzyszenia.

W ciągu wtorku socjaliści i komuniści usiłowali sprowokować nowe zajęcia, które policja jednak w zarodku stłumiła, aresztując znów szereg demonstrantów, a przede wszystkim ich prowodyrów.

Śledztwo w sprawie zabójstwa dr. Eugène Bourquin prowadzone jest w dalszym ciągu. Sędzia śledczy ponownie zażądał oświadczenia biegłego lekarza celem stwierdzenia, czy bezpośrednim powodem śmierci Bourquina był sam napad, czy też śmierć nastąpiła dopiero po napadzie na skutek osłabienia serca zmarłego.

100 robotników okupowało elektrownię

Robotnicy grożą unieruchomieniem elektrowni, o ile nie zostaną spełnione ich żądania

Nowy Jork. (PAT) 100 robotników okupowało elektrownię, zasilającą 47 linii tramwajowych Brooklynu i 10 linii kolej nadziemnej i podziemnej, łączącej Brooklyn z Nowym Jorkiem. Robotnicy ci wystali do dyrekcji ultimatum, uprzedzając, że jeżeli dwaj wydaleni wczoraj pracownicy nie zostaną z powrotem przyjęci do godz. 11 rano w dniu dzisiejszym, to unieruchomią elektrownię.

Delegaci dyrekcji udali się do prezydenta Nowego Jorku La Guardu,

który odmówił jednak interwencji, prosząc jedynie o informowanie go o przebiegu konfliktu.

Nowe bójki Arabów z Żydami

Jerozolima. (PAT) Wczoraj w Haifie wybuchły rozruchy pomiędzy robotnikami żydowskimi a Arabami. Około 10 osób odniosło rany.

mogącego wyjść na wielką niekorzyść oraz na obniżenie powagi całego zespołu nauczycielskiego. Jeszcze zaś lepiej byłoby, gdyby usunięto ze stanowisk dotychczasowych przywódców Z. N. P., a zastąpiono ich ludźmi uczciwymi, sumiennymi i religijnymi.

Czas, by wreszcie władze państwowe tym się zajęły na serio i oczyściły Z. N. P. z bolszewickich elementów, wprowadzających fermenty na tereny szkolne, obniżających autorytet państwa i nauczycieli w masach i przez

to siejących nieufność do nich wśród ludności polskiej i katolickiej.

Niech to wołanie nasze na alarm nie pozostanie bez oddźwięku, i niech raz wreszcie zostaną usunięte niezdrowe dotychczas stosunki zabiegające nasze szkolnictwo.

Zyska na tym i państwo i nauczycielstwo same i naród polski.

X. Dr K. A. ZYCH

*) „Pensieri sull'educazione” Parte I, 36

Do Berez

Wilno. (PAT) Do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej za działalność komunistyczną zostali wysłani z Wilna Noach Cukierman, Tobiasz Rogów, Feitel Boruchowicz ze Świecia, Kopel Sirotko i z powiatu oszmiańskiego Antoni Żabiński i Julian Sakowicz.

Pożar w śródmieściu Berlina

Berlin. (Tel. wł.) Dziś rano wybuchł w śródmieściu Berlina pożar.

Z niewiadomych dotychczas przyczyn powstał ogień na strychu wielkiego domu mieszkalnego przy ul. Fryderyka. W chwili przyjazdu straży cały dach stał w płomieniach.

Cztery osoby, które zaskoczone zostały przez pożar musiały skakać na rozpostarte płótno. Jedna została ciężko ranna.

Ostry mróz utrudniał działalność ratowniczą. Jeden ze strażaków został zabity.

Po przeszło trzygodzinnej uciążliwej pracy ogień ugaszono.

Niemcy i Włochy w sprawie Hiszpanii

Berlin. (Tel. wł.) Ambasador brytyjski w Berlinie otrzymał onegdaj niemiecką odpowiedź na notę brytyjską w sprawie werbunku ochotników do Hiszpanii. Odpowiedź ta jest w zasadzie przychylna, lecz ponawia w niej rząd Rzeszy warunek usunięcia uczestników wojny niehiszpanów. Rządowi niemieckiemu „wydaje się nakazem dnia, aby wszystkie zainteresowane mocarstwa przystąpiły z całą stanowczością do uniemożliwienia jakiegokolwiek interwencji w Hiszpanii.”

Podobnej treści odpowiedzi udzieliły także Włochy.

Ks. Windsor przyjeżdża do Polski?

Warszawa. (Tel. wł.) Książę Windsor zostaje do Zielonych Świąt w Austrii. W międzyczasie ma urządzić wycieczkę do Budapesztu i podobno do Polski.

Mianowicie książę Windsor został zaproszony na polowanie przez hr. Artura Potockiego do Łańcuta i zaproszenie to przyjął. Ewentualny wyjazd do Polski miałby nastąpić już w przyszłym tygodniu. (w.)

Stan zdrowia Ojca św. zadowolający

Rzym. (PAT) Z Watykanu donoszą:

Stan zdrowia Papieża jest nadal zadowolający. Dziś z rana Papież przyjął na audiencji arcybiskupa Białogrodu mons. Ludwika Ujczicza.

Rzym. (PAT) Biuletyn urzędowy o stanie zdrowia Papieża ogłoszony dnia 26 bm. zrana brzmi: Po nocy, spędzonej spokojnie, Papież przyjął dziś zrana kardynała sekretarza stanu Pacelli'ego, a następnie msgr. Józefa Ujczicza, obranego na arcybiskupa Białogrodu.

Gen. Ugaki napotyka na coraz większe trudności

Tokio. (PAT) „Asahi-Szimbun” donosi: Książę Kanin, b. min. wojny Terauczi i inspektor przysposobienia wojskowego Sugijama złożyli wspólnie oświadczenie, że armia nie przedstawi kandydata na ministra wojny, jeżeli gen. Ugaki utworzy nowy rząd. Poza tym gen. Terauczi osobiście poinformował gen. Ugaki, że żaden wojskowy nie wejdzie do jego gabinetu. Wobec tego gen. Ugaki oświadczył, że rokowania z armią i oświadczenie to koła poinformowane uważają za fiasco misji gen. Ugaki. Prawdopodobnie jednak cesarz będzie interweniował osobiście i wezwie armię do wyznaczenia kandydata na ministra wojny.

Tokio. (PAT) Agencja Domei donosi: Przesilenie gabinetowe weszło w ostrzejszą fazę wobec decyzji min. wojny gen. Terauczi, na której skutek wszyscy trzech kandydaci na ministra wojny, wymieniani przez gen. Ugaki, zaofiarowaną im tekę odrzucili. Decyzję tę podjął gen. Terauczi po rozmowie z gen. Ugaki.

Pomimo tej decyzji zapadłej dn. 25 b. m. o godz. 21.15 wieczorem gen. Ugaki wyraził stanowczą wolę zdwojenia wysiłków na rzecz utworzenia nowego gabinetu w drodze ostrożnych kroków, nieodzownych wobec powagi położenia politycznego.

ulega. Wówczas zaczyna się robota destrukcyjna ze strony takiego nauczyciela, rezultatem której jest głoszenie hasel wolnomyślnych i bezbożnych w szkole i poza szkołą, walka z religią, którą się nazywa szumnio „przesądem”, — i z duchowieństwem. Taki stan rzeczy wprowadza zamęt w życie publiczne, obniża powagę samego nauczyciela i wzbudza nieufność do całego zespołu nauczycielskiego ze strony społeczeństwa, które za swoje pieniądze nie chce, więc trucicieli swojej działy i ma prawo od nauczycieli wymagać, aby ją wychowywali w zasadach wiary katolickiej, oraz by szkoła była świątynią nie jaskinią.

Próbę tego jakie hiemy zerują na terenie naszego szkolnictwa dają nam wyczyny demagogiczne „pedagogów” z Grudziądza, którzy znaleźli się z tego powodu w walce z rodzicami i całym tamtejszym społeczeństwem katolickim. A co najdziwniejsza, że patroluje im sam inspektor szkolny, niejaki p. Leja. Oto co pisze w tej sprawie „Mały Dziennik” (z d. 20. 1 rb.): „W Grudziądzu odbyła się niedawno narada kilku kierowników i nauczycieli przy udziale insp. szkoln. p. Leji, wszyscy uczestnicy są członkami Z. N. P. „Ognisko”. W toku ożywionej wymiany zdań, nauczyciel Wieczyński twierdził o dzieciach ze swojej klasy, której jest wychowawcą (ładny „wychowawca!” — przyp. aut.) „Moja klasa to dynamit! Gdy dzieci wyjdą ze szkoły, to będą wszystko rozsądzać!”, na co zauważył drugi ogniskowiec, nauczyciel Karolewski: „Nie ciesz się, bo jak te kacalapy (księża) dostaną ich w ręce, to mimo wszystko będą chodzić z gromnicami”. Inny nauczyciel, niejaki Gawlik, dał wyraz swojemu poglądom na religię katolicką i osobę Chrystusa Pana w następujących bluźnierczych słowach: „Co to chrystianizm? Po faraonach egipskich pozostały przynajmniej mumie, a po Chrystusie co? Parę kawałków drewna i kilka zardzewiałych gwoździ!”

Straszne! Ależ do luftu z takimi nauczycielami!

A co gorsza, że działo się to pod okiem i w obecności p. inspektora Leji, który się uśmiechał (ale chyba głupawo!) i dorzucał swoje uwagi: „Nie rozumie, jak ludzie mogą ulegać księżom”, oraz zachęcał dyskutujących nauczycieli do dalszej „zbożnej pracy”, nawołując: „Nie dajcie się! Musicie się trzymać! Nie ustępujcie i tylko się nie zalamecie!”

Ale rodzice i społeczeństwo widzą dobrze co się święci i na co się zanosi. Rodzice będą starzy, a dzieci dorosną. Jakąż im one oporę dadzą w starości, gdy tego rodzaju typy co pp. Wieczyński, Karolewski i Gawlik, a z nimi i p. Leja będą ich pociechy „wychowywać”. Wyrosną z nich lotry, lobuzy, ale nie ludzie porządni. Panów „pedagogów” to nie obchodzi, bo to nie ich dzieci, ale nas, rodziców, całe społeczeństwo polskie i katolickie, to bardzo obchodzi. Tak dalece to obchodzi, że bezbożnych nauczycieli w naszych szkołach nie ścierpimy, ale będziemy ich bojkotować, dzieci do ich szkół nie będziemy posyłać, będziemy wołali na całe gardło na alarm: „S. O. S. S. O. S.!” — aż dopóki nie pójdą sobie do diaska z naszych szkół polskich i katolickich.

Już tego rodzaju akcja objęła całą archidiecezję wileńską, gdzie do Arch. Instytut Akeji Kat. napływają grube zeszyty z podpisami przeciwko Z. N. P., „Płomyczkowi” i „Płomykowi”. Z samej parafii Suchowolskiej jest tego aż 62 stron, zapisanych od góry do dołu. Wszędzie wyrażono żądanie kategoryczne: **usunięcie bezbożnych nauczycieli i skrompromitowanego „Płomyczka” ze szkół.**

Pocieszającą w tej sprawie jest rzeczą, że znaczny odłam naszego nauczycielstwa nie stoi na gruncie bezbożnictwa komunistycznego. W d. 30 grudnia r. ub. Zarząd Główny Stow. Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powsz. i Zjazd delegatów tegoż Stowarzyszenia w d. 17 stycznia r. b. w Krakowie, opowiedzieli się za uzdrożeniem stosunków w Z. N. P.

Zresztą i olbrzymie rzesze nauczycielstwa związkowego nie podzielają lewicowej i antykatolickiej polityki swoich przywódców, za którymi ukrywa się, jak nas informuje prasa, Żyd p. Mendelbaum-Drzewiecki, członek Państwowej Rady Pedagogicznej i cenzor książek i podręczników szkolnych.

O ile Z. N. P. nie zawróci z fałszywej drogi na którą wszedł, należący do niego nauczyciele mają obowiązek wycofać się z przynależenia do tegoż, aby uniknąć gorszego i niepożądanego konfliktu ze społeczeństwem polskim,

GEN. UGAKI

b. gubernator Korei, któremu cesarz Japonii polecił utworzenie nowego gabinetu.

Co piszą inni

Odżydźć Polskie Radio

Nawet w mniejszych ośrodkach prowincjonalnych budzi się już zrozumienie nie tylko gospodarczego, lecz i kulturalnego znaczenia sprawy żydowskiej. Świadczy o tym wiec obywatelski, który odbył się w tych dniach w Keyni i na którym — w obecności 500 osób — uchwalono jednomyślnie rezolucję, skierowaną przeciw zażydzeniu Polskiego Radia.

„Zważywszy, iż sprawozdawcy radiowi z uroczystości religijnych, narodowych, sprawozdawcy prasowi, sportowi czy inni — czytamy w rezolucji — rekrutują się niemal wyłącznie z Żydów, oświadczamy, że dłużej takiego stanu rzeczy tolerować nie będziemy.

„Nie ścierpimy, by nam koledy polskie wygrywały przez radio orkiestry żydowskie, by nam wyśpiewywano przez radio religijne pieśni żydowskie, czy inne majufesy; nie ścierpimy dłużej, by sprawozdawcami z polskich uroczystości religijnych, narodowych, sportowych itp. byli Żydzi; nie ścierpimy, by Żydzi krytykowali naszą kulturę i cywilizację poprzez referaty czy pogadanki, wygłaszane przez radio.

„Nie pozwolimy, by żydostwo narzucało nam swoją mentalność przez podawanie niezgodnych z prawdą komunikatów np. z przebiegów walk hiszpańskich, czy posiedzeń Sejmu i Senatu.

„Nie ścierpimy w audycjach radiowych Żydów - nauczycieli, śpiewaków, muzyków itp.”

Rezolucja ta została wysłana do dyrekcji Radia Polskiego w Warszawie. Zobaczymy, jakie będą skutki coraz liczniejszych protestów, które budzi w całym kraju dobór programów, wykonawców i komunikatów radiowych.

W każdym razie cierpliwość społeczeństwa polskiego w tym zakresie jest już na wyczerpaniu.

Żołnierz

Królowej Madagaskaru

W Warszawie krąży taki dowcip: Żydzi przestali chodzić do teatru na „Żołnierza Królowej Madagaskaru”. — Antysemicka sztuka!

Nawiązując do tego dowcipu „Kurier Wileński” ostro potępia sposób, w jaki zareagowali Żydzi na propozycje francuskiego ministra Mouteta w sprawie osadnictwa żydowskiego w niektórych koloniach francuskich, m. in. na Madagaskarze.

„Skąd ta piana na samą myśl o możliwości emigracji? — pyta „Kurier Wileński”. — Zwłaszcza, jeżeli sami Żydzi twierdzą, że Madagaskar zdola wchłonąć tylko niewielki odsetek Żydów z Polski. Skąd ten atak na sam pomysł puszczania Żydów do kolonii francuskich? Przecież istnieje nędra wśród ludności żydowskiej, przywódcy i patrioci żydowscy powinni się cieszyć z tego, że przynajmniej część tej ludności będzie miała możliwość wyemigrować i znaleźć chleb.

„Oczywiście, że chodzi tu o co innego. Chodzi o to, że Żydzi nie chcą wogóle stawić możliwości emigracji Żydów z Polski. Ze chcą siedzieć w Polsce w masie jak największej, bo masa ta o znacznej solidarności narodowej daje (obok kapitału) — siłę.”

„Kurier Wileński” jest pismem lewicy „sanacyjnej”. Cytowane wyżej jego słowa dowodzą, że nawet i w tych kołach świata wreszcie świadomość właściwych celów polityki żydowskiej.

„Epokowe” wydarzenie w Polsce

Na komisji budżetowej Sejmu posłowie przegłosowali wniosek wbrew min. Poniatowskiemu

Warszawa. (Tel. wł.) Na sejmowej komisji budżetowej poseł Dudziński wniósł projekt ustawy o zmianie dekretu Prezydenta Rzplitej o państwowej gospodarce leśnej.

Po dłuższej dyskusji mimo opozycji min. Poniatowskiego i posłów Kamińskiego i Miedzińskiego 17 głosami przeciw 6 wniosków posła Dudzińskiego

przeszedł. We wniosku tym poseł Dudziński domaga się, ażeby plan państwowej gospodarki leśnej zatwierdzał Sejm nie Rząd.

Prasa żydowska i „sanacyjna” robi z tego faktu wielki alarm, jakoby pomiędzy „sanacyjnym” Sejmem a Rządem doszło do ostrego konfliktu.

Anglia, Liga Narodów i Gdańsk

Inspiracje i oburzenie prasy niemieckiej — Uzgodnione stanowisko min. Becka i min. Edena

Berlin. (Tel. wł.) Prasa donosi, że min. Eden miał czynić min. Beckowi wyrzuty z powodu stanowiska Polski wobec Gdańska. Jedno z pism niemieckich wspomina nawet za prasą angielską o jakimś tajnym układzie między Polską a Niemcami, zaspokajającym życzenia niemieckie w sprawie Gdańska.

Na marginesie tej sprawy prasa niemiecka wyraża oburzenie, że angielscy politycy i dziennikarze mieszają się do spraw wewnętrznych „niemieckiego miasta Gdańska”. Pisma

niemieckie donoszą także, że rzekomo według zdania min. Becka przyszedł wysoki komisarz Ligi Narodów nie ma się wtrącać w sprawy niemieckie Gdańska, a zwłaszcza w spory pomiędzy hitlerowskimi władzami a partiami opozycyjnymi.

Genewa. (Tel. wł.) Agencja Telegraficzna Express „Ate” donosi, że min. Beck i min. Eden uzgodnili już tekst raportu gdańskiego. Podobno raport ten opierać się będzie na dotychczasowym stanie rzeczy.

Śledztwo w sprawie blokady na ukończeniu

260 studentów przesłuchano, pozostało jeszcze 40 — Kto wchodzi w skład specjalnej komisji dyscyplinarnej

Warszawa. (Tel. wł.) Dochodzenia dyscyplinarne, prowadzone przez audytora Uniwersytetu Warszawskiego Nizińskiego przeciwko 300 studentom, zamieszonym w zajęcia listopadowe na uniwersytecie oraz uczestnikom blokady, jest już na ukończeniu

Dotąd przesłuchano ponad 260 studentów. Pozostałych jeszcze 40 zostanie przesłuchanych w ciągu bieżącego tygodnia. Po tym, przypuszczalnie w nadchodzącą sobotę, akta sprawy zostaną przekazane specjalnej komisji dyscyplinarnej, w której skład wcho-

Nietylko Ameryka ale i Anglia dotknięta została katastrofą powodzi. Fotografia nasa przedstawia zalane tereny w południowej Anglii, w dziale wód Tamizy.

dzą prof. Nawroczyński z Uniwersytetu jako przewodniczący, prof. Warchałowski z Politechniki, prof. Turczyłowicz z Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego oraz prof. Loth z Wyższej Szkoły Handlowej jako zastępca.

Prace komisji rozpoczną się w przyszłym tygodniu i przeciągną się przez cztery tygodnie. Ustawa przewiduje jako kary naganę, pozbawienie prawa udziału na wykładach na czas nieograniczony albo na cały czas studiów, na okres jednego roku studiów, lub jego części, skreślenie ze szkoły na czas ograniczony lub stały, wreszcie pozbawienia prawa do studiów w szkołach akademickich. (w)

Tragiczny finał kłótni

Warszawa. (Tel. wł.) Z jarmarku w Nieszawie wracali mieszkańcy Białych, Stefan Budziński oraz bracia Krzyżanowscy z Paniewek. W drodze rozpoczęła się dyskusja, która zakończyła się krwawo. Młodszy z Krzyżanowskich uderzył kłonicą Budzińskiego tak, że ten stracił przytomność i zalał się krwią. Nie wiadomo, czy wskutek upicia, czy też od mrozu Budziński zmarł. Znalaziono go na drodze, przymarzniętego do ziemi w kałuży krwi. (w)

na gorącym uczynku

Redaktor Cat-Mackiewicz w artykule pt. „Czekamy na oświadczenie organizacji dziennikarskiej” zajął się komunikatem Polskiej Akademii Literatury w głosnej sprawie akademika Wincentego Rzymowskiego. P. Cat-Mackiewicz niezależnie od swojego stanowiska w sprawie „salomonowego” wyroku wobec p. Rzymowskiego stwierdza, że wyrok ten rzuca oskarżenia pod adresem honoru i czci zawodu dziennikarskiego.

„Tego rodzaju oskarżenia, stwierdza p. Mackiewicz, jeśli się je wygłasza, należy poprzeć dowodami. Akademia winna wyjaśnić, jakich dziennikarzy miała na myśli, że takie metody („pośpiech pracy dziennikarskiej niejednokrotnie narzuca konieczność posługiwania się gotowym materiałem, sformułowanymi przez publicystykę) — narzuca im pośpiech, a jeśli chodziło jej o dziennikarzy polskich, to niechże ich wymieni z imienia i nazwiska, natomiast nie wolno jej rzucać potwarzy na całą korporację cały zarzut tylko dlatego, aby wymyślić własnego gagatka.”

Stanowisko n. Maćkiewicza jest słuszne i dlatego powtarzamy za nim: „oczekujemy od organizacji zawodowo - dziennikarskiej odpowiedniej reakcji na wyrok Akademii”

*

„Kurier Ilustrowany” w artykule „Krew z błotem zmieszana” zajmuje się toczącym się obecnie procesem przywódców bolszewickich w Moskwie z Karolem Radkiem, Mikołajem Bucharinem i J. G. Piatakowem na czele i stwierdza, że „świat tak samo z poprzednich procesów jak i obecnego wyciągnął naukę, iż banda gangsterów pokłóciła się między sobą i wywleka swoje „rodzinne” brudy. Koszta zaś całej tej nonurej zabawy płacą ludzie zmuszeni żyć pod władzą zarówno tych, którzy dziś rządzą jak i tych którzy wczoraj współrządzili”, a dziś uważa się ich za bandytów.

Znów fala procesów politycznych

za zajścia przeciwżydowskie w łomżyńskim i wysoko-mazowieckim

Łomża, w styczniu

Sąd okręgowy w Łomży od kilku lat niemal bez przerwy sędzi sprawy narodowców na tle zajść przeciwżydowskich. Zaczęło się to jeszcze w 1932 r. za czasów Obozu Wielkiej Polski od zajść radziłłowskich, wysoko-mazowieckich, kobylińskich, a jesienią i zimą świeżo przybyło kilka nowych.

W PIĄTEK O DŁUGOSIODŁO

W najbliższy piątek, tj. 29 stycznia br. sąd okręgowy w Łomży będzie rozpatrywał sprawę 20 narodowców z kpt. w stanie spoczynku Michałem Rząsą i kilkoma członkami Stronnictwa Narodowego na czele.

Z doręczonego oskarżonym, wszystkim przebywającym na wolności, 12-stronicowego aktu oskarżenia dowia-

dujemy się, iż są oskarżeni z art. 163 k. k. (udział w zbiegowisku), o to, „że dnia 5 sierpnia 1936 r. w osadzie Długosiodło, pow. ostrowskiego, brali udział w zbiegowisku publicznym, które wspólnymi siłami dopuściło się bicia ludności żydowskiej i niszczenia jej mienia przez wywracanie straganów i wozów z towarami, niszczenie towarów oraz bicie szyb i stawiało czynny opór funkcjonariuszom P. P. w czasie zatrzymywania i doprowadzania na posterunek jednego z uczestników zajścia Michała Rząsą”. Według uzasadnienia aktu oskarżenia zajście wynikło na tle bojkotu straganów żydowskich na jarmarku przez „letnika” osk. Rząsę, którego policja chciał aresztować, a chłopci się temu przeciwstawili. Gdy nadjechał oddział policji z Ostrowi Mazowieckiej z ko-

mentantem powiatowym P. P. na czele — w Długosiodle panował już spokój.

Bilans zajścia na jarmarku ustala w ten sposób uzasadnienie aktu oskarżenia: „Ilość przewróconych straganów wynosiła około 26, szyb w oknach mieszkań i sklepów żydowskich zostało wybitych około 60. Straty ludność żydowskiej wynoszą przeszło 1.000 zł. Ponadto pięć osób z ludności żydowskiej doznało lekkich obrażeń ciała.”

Akt oskarżenia sporządził wiceprokurator do spraw politycznych p. Tuszowski z Łomży. Sprawę będzie rozpoznawał sąd okręgowy w składzie trzech sędziów. Obronę wnosi adw. Adam Mieczkowski z Łomży oraz jeden z adwokatów warszawskich.

Z pośród oskarżonych, przeważnie młodych rolników — 17-tu jest nieka-

ranych, a trzech karanych za typowe dla stosunków wiejskich „defraudacje leśne”.

Prokurator powołał 55 świadków, w tym poza policjantami 41 Żydów; są to m. in. Wolf Cymbał, Ryfka Fisz, Szulim Plotka, Tema Cukier, Sura Rybka, Josek Perkal, Bania Ismach, Ryfka Ozdoba i inni.

Obrońca także powołała swoich świadków.

Proces zapowiada się na dwa dni.

NIEDŁUGO WIELKIE PROCESY

Z serii wielkich procesów w sądzie okręgowym w Łomży został już wyznaczony na dzień 17 lutego br. wielki proces o zajścia w Wysokim Mazowieckim.

Doręczono też już akty oskarżenia w sprawie o zajścia w Zambrowie oraz w sprawie o zajścia w Śniadowie (26 oskarżonych!).

Niedługo też należy się spodziewać aktów oskarżenia w sprawach o Czyżew, Piekuty, Nur i innych.

Wszystkie procesy na tle walki gospodarczej chłopów z Żydami.

APELACJA O WYSZONKI

W głośnej sprawie o zajścia przeciwżydowskie w Wyszonkach Kościelnych, jaka toczyła się w dniach 22 i 23 grudnia 1936 r. w Łomży, obecnie obrońcy skazanych chłopów — członków Stronnictwa Narodowego pp. adwokat Konrad Borowski z Warszawy i adw. Adam Mieczkowski z Łomży wnieśli już do sądu apelacyjnego w Warszawie wywody swych skarg apelacyjnych, w których podkreślono tendencję zeznań świadków żydowskich i w konkluzji wnieśli o uniewinnienie swych klientów, bądź o umorzenie postępowania karnego. Poszkodowani winni zdaniem obrońcy dochodzić swych praw w trybie oskarżenia prywatnego, a nie publicznego. S.

Zgon wybitnego Czecha

Praga (Tel. wł.) W dniu 23 bm. zmarł w 66 roku życia wielki historyk czeski, śp. dr. Józef Pekarz, profesor uniwersytetu Karola w Pradze.

Prof. Pekarz poświęcił dla nauki wielkie zasługi. Zwłaszcza, gdy idzie o badania w zakresie życia religijnego. Na uwagę zasługują jego dzieła dotyczące wojen husyckich (Żyżki), św. Jana Nepomucena i św. Wacława. Z wielką wiedzą historyczną śp. Pekarz łączył — co zasługuje na podkreślenie ze względu na znaną niekatolicką atmosferę w Czechach — żywą wiarę i gorące uczucie katolickie.

Śp. Pekarz spocznie nie na „cementarzu zasłużonych“ na Wyszehradzie w Pradze, jakby chciała opinia, ale w rodzinnej wiosce koło Turnowa.

Przeblyski

20 stopni mrozu i... Herodot

Ul. Piotrkowska w Łodzi wygląda jak Sachara pod biegunem. Na rogach ulic koeze z koksem, a wiatr zaasypuje grzejących się tumanami piachu... Prawdziwy samum — nawiane pagórki piachu rosna. I mróz rośnie...

Koło piecyka stoi dwóch obywateli wyznania niehandlowego.

— Ale mróz!
— Rzeczywiście! Co to będzie?
— Zobaczymy.
— Znieść trudno.
— Są rzeczy, które jeszcze trudniej znieść...

— Ano tak, naprzykład te parchy...

— Ze znieść trudno, nie przeczę, ale czemuż zaraz parchy? Przecież nie każdy z nich ma liszaje?

— Ale mieli. Co my dziś o nich możemy wiedzieć? Trzeba szukać u starożytnych autorów, którzy bliżej te sprawy znali. Naprzykład taki Herodot. Najslawniejszy ten grecki historyk twierdzi, że właśnie parchy!

— Niby jakim sposobem?

— Zwyyczajnie. W czasie budowy egipskich piramid, że to tam upał, z brudu bardzo się rozpowszechniły wszelkie liszaje, parchy i inne choroby skórne wśród całej ludności. Lekarze nie mogli nic poradzić więc, żeby się zaraza nie szerzyła, kazał faraon wszystkim parszywców odizolować na pustyni po za granicami państwa. Jak poszli, to się rozpełzli po całym świecie...

— A czemuż teraz tylko rzadko który ma parchy?

— Postęp medycyny i forsa wszystko robi. Kogo na to stać, to nie tylko liszaje, ale i wrzody wyleczy!

— Faktycznie, na wszystko jest jakieś lekarstwo, tylko na nich jeszcze nie umiemy znaleźć sposobu...

— Czemuż nie, jak się dobrze pomyśli, to się znajdzie. A choćby i ten środek egipskiego faraona nie był taki zły. „Za pirze i na powietrze świeże”!

— Oj świeże bo świeże, do rana chyba będzie ze 25 stopni!...

Wniosek pp. Szewczyka i Walczaka

Wiceprezydenci czerwonego magistratu proszą ministra spraw wewnętrznych o zatwierdzenie na... próbe

Łódź, 27. 1. Wybrani przez radziecką większość żydo-socjal-komunistyczną na wiceprezydentów miasta Łodzi towarzysze Szewczyk i Walczak nie posiadają wymaganych przez ustawę kwalifikacji na te stanowiska.

W związku z tym złożyli oni wczoraj podanie z powołaniem się na art. 49 ustęp 7 ustawy samorządowej z prośbą o zatwierdzenie ich tytułem próby na jeden rok. Wymieniony artykuł ustawy mówi, iż minister spraw wewnętrznych jest władny zatwierdzić na stanowiska wiceprezydentów w miastach wydziałonych kandydatów bez kwalifikacji, ale tylko tytułem próby na jeden rok.

W związku z tym podaniem warto przypomnieć, że tacy kandydaci narodowi jak b. prezydent Ratajski i znany i ceniony ekonomista i znawca pracy samorządowej dr. Mieczkowski, mimo posiadania pełnych kwalifikacji nie zostali zatwierdzeni na stanowisko prezydenta miasta Poznania.

Nawiasem nie zaszkodzi dodać, iż ostatni proletariusz towarzysz Walczak trzyma się nieźle, gdyż pobiera pensję miesięczną „tylko” 800 złotych jako płatny funkcjonariusz klasowych związków zawodowych. O ile mu dopisze szczęście dalej, to po zatwierdzeniu na wiceprezydenta będzie mógł żyć lepiej.

Narodowy Lutomierski idzie w nowy rok pracy

Pabianice, 26. 1. — Do chwili, kiedy w Lutomiersku nie było koła Stronnictwa Narodowego, Żydom powodziło się tu bardzo dobrze; handel i rzemiosło znajdowały się wyłącznie w ich rękach.

Z początkiem roku 1936 zarząd powiatowy Stronnictwa Narodowego utworzył tu koło Str. Nar.. Początkowo Żydzi powstanie placówki Stronnictwa Narodowego w Lutomiersku ironizowali, a kierowników koła ośmieszali, ale kiedy po kilkunastu tygodniach praca narodowa na terenie Lutomierska zaczęła wydawać pierwsze wyniki, mocno zaniepokoił się, gdyż liczni członkowie Stronnictwa Narodowego prowadzą planowy bojkot sklepów żydowskich, a przy tym sami zakładają sklepy i stragany. Na każdym targu i jarmarku wystawia się czujki z

członków Stronnictwa Narodowego, które nie dopuszczają okolicznych chłopów do żydowskich straganów.

Po kilku miesiącach szeregi Stronnictwa Narodowego tak wzrosły, że zarząd wynajął piękny lokal, który został latem 1936 roku poświęcony. Na tym właśnie poświęceniu, jak i w dniu 3 maja ub. r. przeciwnicy ruchu narodowego a przede wszystkim Żydzi, zobaczyli siły Stronnictwa Narodowego i przyznać musieli, że są one potężne.

W dniu 24 bm. odbyło się tu ogólne zebranie, na którym obecny był delegat z ramienia zarządu powiatowego z Pabianic p. Tadeusz Kraj. Na zebraniu wybrano dotychczasowy zarząd z p. Piotrem Skąpskim na czele. Referat organizacyjny i polityczny do licznie zebranych wygłosił p. Tadeusz Kraj.

Odrzucona prośba

Warszawa. (Tel. wł.) Sąd Apelacyjny w Lublinie odrzucił prośbę Żydów skazanych w procesie o zajścia w Przytyku o zmianę środka zapobiegawczego i wypuszczenie za kaucją na wolność. (w)

Sprawa apl. Siemaszki

Warszawa, 26 stycznia. W najbliższy czwartek Sąd Najwyższy w Warszawie będzie rozpatrywał skargę kasacyjną obrońców apl. adw. Napoleona Siemaszki, znanego działacza Stronnictwa Narodowego, b. więźnia Berezy, skazanego w znanym procesie narodowców łódzkich o bomby przeciwżydowskie na 3 lata więzienia.

Skargę kasacyjną będą popierali m. i. adwokaci pp. Konrad Borowski i Zbigniew Stypulkowski.

Apl. Siemaszko przebywa obecnie w więzieniu w Cieszynie, gdzie przez pewien czas przebywał w szpitalu więziennym, bowiem od dawna już cierpi na wtróbro.

Rozprawa kasacyjna budzi zrozumiałe zainteresowanie ze względu na rieslychanie wysoki wymiar kary wobec młodego, niekaranego człowieka, winę którego m. i. Sąd Apelacyjny uzasadnił możliwością łatwego porozumiewania się w ciągu 8 godzin między Łodzią a Warszawą za pomocą

Aresztowania w Białymstoku

Znane, tragiczne wypadki w powiecie wysoko-mazowieckim, który, jak wiadomo, leży w województwie białostockim, obecnie zarządzanym przez b. wojewodę pomorskiego, a obecnie białostockiego p. Kirtiklisa, wywołały z natury rzeczy wielkie wrażenie, przede wszystkim w najbliższej okolicy pow. wysoko-mazowieckiego.

Na terenie białostockim obserwujemy w każdym razie wzmogłą działalność tzw. władz bezpieczeństwa.

W siedzibie woj. Kirtiklisa w Białymstoku odbywało się dnia 17 stycznia b. r. doroczne walne zebranie białostockiego koła Stronnictwa Narodowego, po którym nastąpiły aresztowania wśród członków, którym policja nie zaoszczędziła nawet kajdan. Aresztowano m. i. p. Drylla, zaś dwu członków uwięziono, wymieniając w postanowieniu o tymczasowym aresztowaniu jako przyczynę przestępstwa z art. 166 k. k. § 1 i 2, tj. „kto bierze udział w związku mającym na celu

przestępstwo podlega karze więzienia do lat 5”. § 2. „Kto taki związek zakłada lub nim kieruje, podlega karze więzienia do lat 10”.

Mandat senatorski

Warszawa. (Tel. wł.) Mandat senatorski z województwa lwowskiego, wakujący po senatorze, śp. generała Popowiczu, został przyznany Konstantemu Nieduszyckiemu. (w)

Z uniwersytetu wileńskiego

Wilno. (PAT). 26 bm. w godzinach popołudniowych pojawiło się na murach uniwersyteckich ogłoszenie, w którym podano do wiadomości telefogram ministra Świątosławskiego, zarządzający otwarciem uniwersytetu z dniem 27 stycznia rb. i nowe wpisy słuchaczy z tym, że ci, którzy byli zapisani na rok akademicki 1936/37, zostali przez ministra zwolnieni od obowiązku uiszczania ponownych opłat manipulacyjnych i wpisowego.

Równocześnie minister upoważnił rektora do wydania szczegółowych zarządzeń, dotyczących wpisów oraz terminów rozpoczęcia wykładów i ćwiczeń.

Chleb dla Polaków

Członek Stronnictwa Narodowego z zawodu czapnik znajdzie natychmiast zajęcie w Lubieniu koło Włocławka. Bliższych wiadomości udzieli p. Bolesław Bogucki, Lubień, ul. Kościuszki nr. 15.

Miasto lub miasteczko reflektuje na założenie sklepu z damskimi kapelusami, zechce się skomunikować z p. Stefanią Świtalską, Łódź - Radogoszcz, Bema 48.

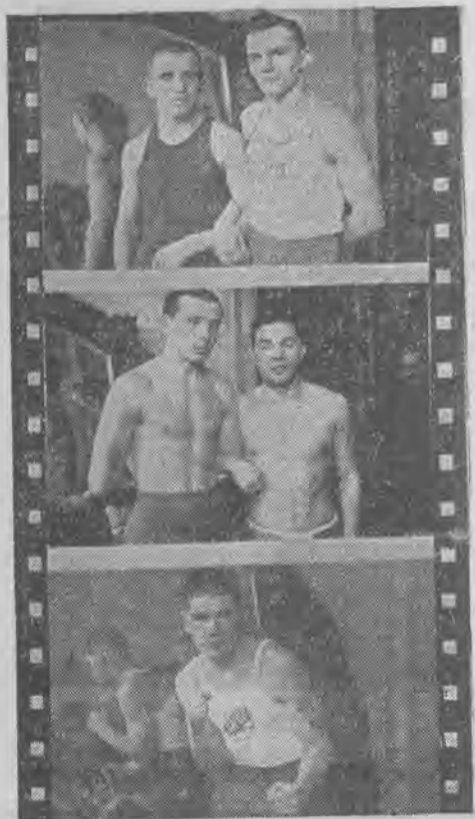
W odpowiedzi na liczne zamówienia „Informatora” firm chrześcijańskich na rok 1937 bez uprzedniego nadstania gotówki, komunikujemy, że takich przesyłek nie uskuteczniamy. Należytość za „Informator” oraz koszty na przesyłkę muszą być zapłacone zgóry.

Wydział Gospodarczy Str. Narodowego w Łodzi, ul. Piotrkowska 86.

Członek Str. Narodowego A. Widawski udzieli bliższych wiadomości, o zakładzie ślusarskim i tokarskim, który jest natychmiast do odstąpienia dla Polaka i członka Str. narodowego.

Wydział Gospodarczy Str. Narodowego w Łodzi, ul. Piotrkowska 86.

Łódź wraz okolicznymi miastami nie ma dotąd ani jednej hurtowni przedży chrześcijańskiej dostosowanej do potrzeb pończoszników ręcznych i małych zakładów mechanicznych. Na założenie takiej hurtowni trzeba na razie ze 20 000 zł. Bliższych wiadomości udzieli Wydział Gospodarczy Str. Narodowego w Łodzi, ul. Piotrkowska 86

Z meczu pięciarskiego I. K. P. — K. S. Z. O. (Ostrowiec) zakończony wynikiem 13:3. Od góry; Bartniak (IKP) i Majewski po najpiękniejszej walce dnia, zakończonej wysokim zwycięstwem Bartniaka Chmielewski (niższy) z Frańczakiem, którego pokonał przez techniczny k. o. w drugiej rundzie. Woźniakiewicz w wadze lekkiej pokonał swego przeciwnika Kocjana II w 15 sekundzie przez k. o.

Dr. med. H. ZIOMKOWSKI
specj. chorób skór. wener. i moczościowych
Łódź, 6 Sierpnia 2, tel. 118-33
Przyjmuje 9-12 i 3-9 w niedzielę: 9-12

Warszawska giełda pieniężna
z dnia 26 stycznia 1937 r.
Belgia 89,05, Berlin 212,36, Holandia 289,50,
Londyn 25,03, Nowy Jork (czek) 5,23 1/4, Paryż
24,63, Szwajcaria 120,90, Oslo 130,30, Uposażenie
nie utrzymane.

Giełdy zbożowe Poznań

Poznań, 26. 1. 1937 r.
Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg:
STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:	
Zyto 15 tonn par. Poznań	22,00
Zyto 15 tonn par. Poznań	21,70
Owies 80 tonn par. Poznań	19,90
Owies 30 tonn par. Poznań	19,85
Owies 15 tonn par. Poznań	19,75
Owies 30 tonn par. Poznań	19,60
Owies 10 tonn par. Poznań	19,25
Ceny orientacyjne:	
Zyto (Uposażenie spokojne)	21,25—21,50
Pszenica (Uposażenie spokojne)	25,50—25,75
Jęczmień browarowy	25,50—26,50
Uposażenie spokojne:	
Jęczmień 630—640 g/l.	21,50—21,75
Jęczmień 667—676 g/l.	22,50—22,75
Jęczmień 700—715 g/l.	24,00—24,75
Uposażenie spokojne:	
Owies	19,00—19,50
Uposażenie spokojne:	
Mak:	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	32,25—32,75
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	31,75—32,25
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	30,25—30,75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	23,00—23,50
żytnia posł. pon. 65% wł. w.	21,25—21,75
Uposażenie spokojne:	
pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w.	42,50—43,50
pszenica gat. IA 0-45% wł. w.	41,50—42,00
pszenica gat. IB 0-55% wł. w.	40,00—40,50
pszenica gat. IC 0-60% wł. w.	39,50—40,00
pszenica gat. ID 0-65% wł. w.	38,50—39,00
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w.	37,50—38,00
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w.	36,75—37,25
pszenica gat. IID 45-65% wł. w.	33,75—34,75
pszenica gat. IIF 5-65% wł. w.	29,75—30,75
pszenica gat. IIIA 65-70% wł. w.	23,25—24,25
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w.	20,25—21,25
Uposażenie spokojne:	
Otreby żytnie stand.	15,25—15,75
Otreby pszenne grube stand.	15,50—16,00
Otreby pszenne średnie stand.	14,50—15,25
Otreby jęczmieńne	15,50—16,75
Rzepak zimowy	50,00—51,00
Siemie lniane	43,00—46,00
Gorzecza	30,00—32,00
Groch Wilkoria	20,00—23,50
Groch Folgera	22,00—24,00
Mak niebieski	65,00—69,00
Koniczyna czerwona surowa	80,00—100,00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	110,00—120,00
Koniczyna biała	80,00—115,00
Makuch lniany w taflach	23,25—23,50
Makuch rzepak. w taflach	18,75—19,00
Makuch słon. w taflach 42—43%	24,50—25,50
Słoma pszenna luzem	1,90—2,15
„ pszenna prasowana	2,40—2,65
„ żytnia luzem	2,00—2,25
„ żytnia prasowana	2,75—3,00
„ owsiana luzem	2,25—2,50
„ owsiana prasowana	2,75—3,00
„ jęczmieńna luzem	1,90—2,15
„ jęczmieńna prasowana	2,40—2,65
Słoma zwykłe luzem	4,30—4,80
„ zwykłe prasowane	4,95—5,45
„ nadnoteckie luzem	5,20—5,70
„ nadnoteckie prasowane	6,20—6,70
Ogólne uposażenie spokojne:	
Ogólny obrót: 1376,2 tona, w tem żyta 235 tona, pszenicy 90 tona, jęczmienia 145 tona, owsa 275 tona.	

Tabela loterii

16-ty dzień ciągnięcia 4-ej klasy 37-ej Loterii Państw.

I i II ciągnięcie Główne wygrane

100.000 zł.: 81482
20.000 zł.: 193428
10.000 zł.: 14530 38880 113291
125363 128115
5.000 zł.: 75437
2.000 zł.: 799 22328 39484 40994
48485 60147 64441 75021 78551
102810 127228 144391 158229
168226 169807 174604 190724
190931
1.000 zł.: 867 8678 10027 15140
18049 18100 21229 24368 28169
34431 34627 35929 37551 53792
56546 57797 59241 69217 72994
74919 76580 86717 90423 121176
121775 125908 1266559 126690
130933 133987 153297 154881
157161 158766 165587 169695
172501 176887 190744

Wygrane po 200 zł.

15 155 216 395 407 52 531 643 711
1032 153 54 417 47 631 50 786 870
2106 14 238 66 315 603 66 762 850
3444 543 609 930 60 4030 35 45 61
246 304 66 409 608 26 41 800 76 79
921 5548 87 618 52 879 924 75 6000
107 74 261 370 403 57 75 522 655 95
897 7208 91 349 503 906 8144 205
603 16 93 783 957 85 97 9026 77 128
59 275 428 64 508 32 972 10054 57
72 91 93 136 277 90 317 588 618 79
90 708 862 63 988 11056 192 235 88
330 602 62 806 949 93 12012 137 212
445 502 65 825 65 915 69 13004 17 55
234 431 512 641 707 842 941 94 14027
122 34 517 57 882 15068 83 178 259
303 19 61 495 526 736 804 924 27
16118 210 553 676 945 95 17169 86
408 28 49 54 646 752 888 18103 61
84 432 41 519 863 91 972 19056 195
316 711 41 43 96 960 92 20060 72
298 311 98 402 6 510 26 59 830 937
80 21169 329 488 701 46 92 837 69
77 933 44 22243 379 426 573 93 705
70 895 902 3 21 23159 312 443 789
817 999 24156 245 66 74 92 330 418
87 543 62 67 83 666 725 959 25164
296 412 21 846 913 27 33 26073 382
449 76 598 616 70 706 17 74 971 88
2790547 50 286 93 510 795 839 50
931 28158 213 17 720 826 99 29113
275 456 943 30035 217 455 664 84
92 99 755 869 92 31411 695 32151
97 338 439 50 94 593 628 766 958
33008 147 414 597 707 19 830 937
34019 333 25 35 5 61 726 53 970
35045 223 83 306 434 572 789 830
989 36067 199 287 396 564 769 802
25 44 94 924 37018 232 88 355 409
57 503 14 66 602 60 728 98 888
38141 58 79 298 645 52 55 805
968 83 39042 115 57 863 95 923
40192 208 67 330 436 595 641 792
852 76 41035 118 285 525 774 42063
22 360 449 540 671 803 35 51 70 95
43171 542 656 83 710 842 905 44017
71 92 432 891 974 45013 21 98 189 308
428 652 802 29 46 46676 830 909 11 38
47223 308 26 651 732 75 780 895 48007
43 290 307 454 72 637 780 87 834
49123 32 264 309 39 42 43 111 29 34
37 91 567 620 40 720 27 63 965 50013
23 32 216 49 334 49 54 589 606 59 987
51037 41 192 204 34 87 512 22 55
939 52217 506 67 756 984 53421 694
772 869 902 54138 59 242 85 326 415
57 90 533 55058 106 275 494 632 815
991 56108 39 325 418 672 832 913 53
57018 71 90 253 314 497 665 862 950
58046 166 389 532 57 704 800 937 85
9277 419 30 90 506 97 654 738 69
935 60951 61 233 305 475 61067 216
76 326 67 486 535 660 893 979 62119
402 96 519 21 669 782 95 63081 141 70
269 73 333 78 98 457 522 662 771 848

149100 38 602 700 34 938 150478
151323 499 878 788 835
152341 476 593 99 708 18 838 73
979 153163 446 632 896 154163 97
409 70 546 714 837 155012 20 426
518 608 936 156013 136 297 450 507
828 157254 85 306 37 473 158288
387 407 55 946 74 159051 220 87
596 685 796 817 30 902 28 160201
37 60 367 445 581 606 161004 16
309 457 786 976 162022 69 534 61
80 81 666 786 870 922 163292 540
55 638 972 164066 280 483 513 96
610 707 76 829 73 902 165182 513
612 47 719 74 894 166221 83 398
457 508 53 54 669 853 924 167011
140 63 220 86 467 552 637 81 769
913 168126 27 342 96 475 581 91
746 851 912 169095 181 210 67 309
57 71 488 89 678 771 956 58 170088
179 232 63 864 501 66 633 723 821
44 55 73 903 171064 66 144 89 277
326 47 75 422 685 715 89 935 89
172726 542 607 51 725 934 173044
66 122 309 35 459 565 711 28
174044 537 679 826 175428 30 589
800 176362 466 71 512 15 81 613
57 61 700 846 962 177015 112 95
267 92 338 540 78 684 706 886 97
986 178009 57 91 115 18 317 535 50
638 832 72 179112 51 53 224 83 328
455 547 604 6 783 809 22 61 180186
395 401 49 580 691 889 907 34
181027 143 490 668 89 921 182092
285 363 444 70 516 183077 195 297
307 457 86 680 900 35 48 184151
82 219 94 595 838 925 185075 198
228 96 460 98 584 700 934 186201
71 452 535 80 187129 61 274 597
613 30 954 188274 303 401 33 582
84 791 867 95 189073 120 60 78 304
9 534 720 50 52 814 944 98 190155
435 577 629 864 839 13 191120 330
454 515 29 617 847 58 62 192014 35
188 299 322 400 92 661 97 852 93
193043 199 291 343 85 489 625 26
67 71 776 862 194086 87 117 30 71
411 745 845 979 80.

III ciągnięcie

Wygrane po 200 zł.

33 396 801 902 1308 490 761 2106
309 90 91 535 3553 752 967 97 4314 99
476 513a 849a5111 27 220 546 745 77
6074 283 335 45 92 507 766 997 7244
745 859 965 8323 458 860 962 9725a
10237 462 87 608 71 982 11089 223 390
404 610 722 824 12203 396 507 832
13207 31 14188 210 344 671 15362 654
92 974 87 16069 310 650 17038 85 200
559 763 813 18374 428 19105 255 607
50 718 20154 503 52 690 748 21076 254
595 661 928 22540 666 740 857 943 80
23355 86 878 24218 491 612 720 44 65
82 806 25266 235 966 26237 648 27907
37 28997 29135 30244 393 505 940
31027 88 134 539 48 659 853 32022 26
143 33236 70 560 651 946 56 34218 497
999 35015 65 378 801 7 36340 65 590
170 20 41 61 936 37116 35 348 99 540
38076 78 319 671 39384 410 13 40037
53 112 332 630 85 41017 298 520 42167
88 562 613 789 800 43044 175 234 442
54 567 671 89 44597 881 45317 32 426
46048 112 39 608 939 63 95 47150 721
942 49 48663 858 87 49211 75 81 86
962
5003 84 482 561 682 51016 166 943
52124 32 301 409 28 670 987 53376 435
509 706 54096 127 923 55182 288 495
612 804 56329 527 912 57199 232 565
871 940 59232 403 511 890 59053 286
326 454 571 671 94 60127 250 517 19
785 962 61044 212 320 422 954 62238
214 54 63031 435 537 749 858 64165
231 493 626 719 61 851 63 925 65009
75 260 785 906 66155 331 47 400 801
67038 465 625 966 68051 57 66 80 257
419 59 628 935 69143 447 98 805 11
929 70552 853 71039 149 61 72176 271
362 72 684 87 710 830 73054 103 28
471 699 708 840 74450 725 75197 205
74 330 445 98 859 931 74 76199 705
867 7308 550 607 79 809 23 78056 254
865 79202 481 562 602 18 792 9134
80238 756 930 43 81021 200 854 944
8257 250 388 97 632 805 83225 44173
21 41 575 730 85092 214 34 565 713
843 995 86213 53 382 464 754 916

87136 43 202 5 458 510 485 88305 527
35 692 740 87 813 89730 987 90144 301
11 624 715 91661 81 292 410 724 93252
93672 97 752 960 94248 473 92 651 786
953 95110 60 371 835 96029 249 417
507 651 867 97062 366 98104 33 339
421 718 99009 134 276 379 424 979
100015 128 71 331 809 101134 227
71 501 40 773 813 102112 38 582 757
74 841 103102 202 56 335 61 433 655
981 104013 530 105011 199 258 373
94 982 106156 276 448 584 864 993
107523 62 72 757 883 108015 305 441
857 109082 764 68 110031 111031
112742 113045 376 453 82 114278 399
710 993 115316 54 569 699 116211
378 93 480 636 62 117351 70 85 411
746 946 118619 29 119608 726 916
120072 316 478 543 66 787 958
121367 549 885 946 122535 123053
304 502 665 995 124155 861 125384
669 126127 127164 401 849 50 128084
145 694 956 129762 992 130096 544
58 75 619 43 714 131327 73 863 916
38 63 132097 322 896 906 133132 238
41 689 14158 442 589 702 4 135324
34 136032 150 267 337 137081 412
503 859 939 77 138504 71 618 29
139736 840 924 140202 975 81 141236
301 841 938 45 53 142227 357 543 92
867 143043 106 96 456 614 810 144105
900 145622 93 784 146298 908 96
147297 502 45 782 846 53 148316 482
557 62 830 38 966 149012 22 170 466
977 150033 65 135 435 68 596 602 932
151337 902 152002 131 400 894 153086
749 64 82 154235 63 331 400 582 888
155255 525 626 156328 800 157118 80
94 272 482 596 158147 343 570 159723
952 64 160003 509 856 161396 676
162191 270 326 816 95 996 163200
446 543 59 741 982 164028 189 207
62 334 659 991 165020 68 146 286 92
804 996 166405 510 768 77 936 167250
488 525 759 61 811 168117 224 430
594 988 169142 201 629 170110 322
171427 172259 588 96 704 173039 90
286 356 416 604 174016 238 44 62
509 69 933 61 175030 258 334 99 490
609 862 176144 46 271 517 697 762
177021 153 57 383 836 178023 471
606 179537 871 963 180146 386 527
892 181144 234 421 46 68 770 182335
446 85 183045 292 309 41 18 72 619
71 184269 336 551 185000 17 131 53
319 495 724 186078 214 480 884
187007 14 511 83 188182 600 726 951
59 189579 605 11 190200 75 515 700
877 191127 683 192293 423 672 899
947 193046 98 144 350 405 11 785
826 978 194866.

IV ciągnięcie

Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 25.000
tys. zł. padła na nr.: 9223.
20.000 tys. zł. na nr.: 146506.
10.000 zł. na nr.: 43055
97407 156534
5.000 zł. na nr.: 5781 36783
136691 187662
2.000 zł. na nr.: 45922 71572
79778 84665 107563 118831 127751
148178 155610 182350
1.000 zł. na nr.: 191 13189 33155
33604 34176 34473 34505 37241
38611 39324 41574 48501 52853
85974 91776 92306 117415 127129
128315 128323 140292 141370
144605 150139 155233 161874
166706 186118 187049 188411.

Wygrane po 200 zł.

368 440 921 84 1031 499 522 606 706
2140 62 91 550 90 718 871 3275 343
558 757 91 4234 383 465 5059 148 447
598 637 752 819 48 920 65 6635 7044
69a264 607 703 22 62 865 8007 357 475
992 9042 233 306 556 627 810 96 946
10405 959 11348 597 678 12228 51 604
13130 786 910 96 14355 571 15246 493
525 752 16112 224 665 744 893 970

7193 717 82 928 18010 126 91 512 613
86 19252 98 483 522 52 700 821 995
20341 746 809 21304 517 910 22410 693
23199 223 326 54 61 793 973 25098 226
305 86 86 458 951 25066 940 26008 180
513 27009 230 647 860 29232 43 344
944 899 30010 89a 129 213 30 50 95
871 932 31128 223 764 71 32155 82 458
545 969 33124 99 379 499 34115 209
312 452 83 691 888 963 35010 507 66
791 36218 41 332 974 93 37351 401 793
38156 217 310 96 454 540 47 39200
4 70 332 574 646 838 40031 88 141
260 572 41136 273 324 931 42960 665
793 876 94 991 44168 399 412 667
909 16 45287 465 46085 250 71 566
875 94 803 47209 499 780 999 48028
143 262 693 703 49029 47 723 817
50094 221 392 94 51116 81 274 716
877 52157 340 70 456 651 58988 54423
55410 578 797 947 56226 503 650 68
815 86 922 86 57017 198 304 78 410
58263 500 648 69 59510 82 604 74
727 53 89 60486 943 61008 220 584
755 888 99 940 51 86 62026 282 353
699 928 63044 120 262 64224 303 16
37 496 581 695 65011 252 316 66538
728 67731 68140 217 80 401 615 975
69516 645 752 76 809 80 937 70097
277 543 746 812 902 71168 505 46 91
72152 72 309 21 621 959 91 73142 308
879 87 910 32 74106 374 589 744 803
958 75015 141 351 691 789 898.

76084 190 269 828 77072 223 659
96 762 78025 195 229 97 564 857
79248 665 91 873 80113 44 627 44 826
71 992 81082 397 413 585 637 916
79 82623 83067 200 300 509 942
84881 85178 392 875 86030 99 281 356
667 804 994 87529 667 88766 819
89404 808 528 822 927 80100 373 91167
350 81 657 734 836 92197 448 797
93178 205 22 461 98 848 94533 78 605
37 929 95208 577 697 753 862 914 45
96487 704 88 97462 898 923 98320
417 517 679 710 99000 10031 359 401
588 101097 210 363 477 102329 813
974 103407 69 74 517 52 653 104134
298 315 750 105120 253 582 619 744
876 83 106003 213 20 432 38 652 747
107031 336 57 4945 41 63 408215 543
792 109080 193 210 86 319 606 92 717
927 110024 455 550 851 111287 390
721 23 77 112233 39 113006 137 255
382 514 828 995 114009 171 115016
770 801 56 116023 55 527 93 869 987
117459 90 558 118021 40 309 451 846
119060 120078 374 577 699 875 121214
76 609 70 22004 124 87 771 983 123301
563 124180 342 854 125382 869 126740
127056 633 704 65 128131 316 605 79
129420 644 704 130045 233 80 668
751 131147 89 319 508 617 803 22
984 132556 78 708 20 133104 14 28
221 593 655 916 38 134028 241 397
852 135493 136656 137020 941 138234
568 960 91 139375 548 99 633 855
140068 190 273 141170 142117 67 211
365 84 608 36 88 851 920 143005 35
55 741 144197 393 530 757 145070
425 30 938 79 146564 727 926 147977
148176

Bolszewicki kozuch i „Róża“

Czerwone pretensje do Żeromskiego — Zapomniał wól... — „Gieroję“ — Żerowanie na cudzym dramacie

Łódź, 27 stycznia

Czy Żeromski był pisarzem bolszewizującym?

Nawet biorąc pod uwagę najświeższe tendencje komuny do obrony demokracji przed „fasyzmem“, co z kolei wywołało u zaślepionych doktrynerów demokracji tendencje do współdziałania z kom-partią, nie można w całej twórczości Żeromskiego znaleźć ani jednego akcentu, któryby świadczył o bolszewickich sympatiach autora „Popiołów“. Radykalizm Żeromskiego był na wskroś szlachecki, a najlepszym uosobieniem tego stosunku do życia była jedna z najplastyczniejszych postaci pośród jego bohaterów — Niepołomski, ginący z rąk szumowin, dziś właśnie kręcących się koło kom-jaczejek. Najsilniej jednak potępił bolszewizm Żeromski w swym ostatnim dziele — w „Przedwiośniu“. Podzielił on tam czerwonych demokratów na dwie zasadnicze kategorie: na bolszewicką kanalię i nieżyłowych utopistów i marzycieli, zapatrzonych w wizję „szklanych domów“.

Cała twórczość tego pisarza była właśnie zmaganiem się z zalewającą Polskę i jego samego falą międzynarodowego radykalizmu.

I oto teraz, gdy Teatr Miejski w Łodzi wystawia „Różę“, jedno z dzieł autora „Wiatru od morza“, słowo wstępne przed premierą ma wygłosić... **Wanda Wasilewska!**

Trzeba przyznać, że p. Wanda Wasilewska nie brała udziału w charakterze oskarżonej w żadnym z licznych procesów komunistycznych, ale za to brała udział w tylu imprezach czerwonej propagandy, że nie ma wątpliwości ani co do jej sympatyj i poglądów, ani co do jej charakteru politycznego.

Jakiż więc cel miał dyr. Wroczyński, zapraszając właśnie ją do wygłoszenia słowa wstępnego? Czyżby chodziło o bliższe omówienie „Róży“?

Jeżeli tak, to należałoby oczekiwać, że p. Wasilewska temat potraktuje bezstronnie. Powinna więc powiedzieć, że „Róża“ jest kartą z krwawych dzieł walki z caratem, walki, która dla jednego była walką z Moskalami, a dla innych walką z ustrojem burżuazyjnym. Jedni szli, aby walczyć o niepodległość Polski, inni zaś walczyli tylko o państwo komunistyczne. Dalej p. Wasilewska powinna powiedzieć, że na tle różnicy zdań co do właściwego celu walki doszło do rozłamu w Polskiej Partii Socjalistycznej, że Centralny Komitet nie chciał walki o niepodległość, w rezultacie czego Frakcja Rewolucyjna, stojąca na gruncie niepodległości, odłamała się i poszła swoją drogą...

„Ciekawości“ nie pozwalali „frakom“ na żadne podkreślanie tendencji niepodległościowych i patriotycznych, a połączyli się z „frakami“ dopiero po wojnie, po uzyskaniu niepodległości — wówczas, gdy już nie trzeba było walczyć!

No i oczywiście teraz „odwalają“ wielkich bojowników o niepodległość! Dyskontują krew nie przez siebie przelaną. Byłe okazja, czy nawet i bez okazji krzyczą wielkim głosem: „Myśmy walczyli o Polskę!“ — Kto walczył, „ciekawości“? Poprzednio mieli czelność potępiać każdego, kto tylko mówił o niepodległości, bo to przecie były „szlacheckie wymysły i burżujskie marzenia“, a teraz mają nie mniejszy tupet przypisywać sobie zasługi innych...

Czy p. Wasilewska wszystko to podkreśli?

Na pewno przemilczy i podobnie do innych członków socjal-komunistycznego „propagitu“ będzie wmawiała, że „Róża“ to właśnie dzieje socjalistów, walczących o niepodległość! Czerwona hałastrą ma ochotę zdyskontować na swój rachunek i walkę o niepodległość i Żeromskiego, ale „Róża“ do zawszeżnego kozucha krasnoarmiejca nie pasuje! Tylko, że cóż to ich obchodzi? Żeromski jest wielki, więc trzeba go na gwałt zaliczać do „proletariackich“ pisarzy, trzeba się pod niego podszycić... **A coby, bolszewicy, zrobili z**

Żeromskim, gdyby on żył w „sowieckim raju“? Pewnoby skończył na Łubiance czy na Butyrkach, alboby zgnął na Solowkach jako pisarz „zarażający proletariąt burżuazyjną zgnilizną“...

Ale dziejowi materialisci nie mają skrupułów korzystać z wszystkiego, z czego się da! Wyzyskują więc dramat Żeromskiego jako narzędzie propagandy, tak jak też wyzyskują dramaty, co w swoim czasie poszli do P. P. S-u w nadziei walki o niepodległość Polskę, a później właśnie za to niepodległościowe nastawienie zostali z P. P. S-u usunięci... Prawda czerwonych agitatorów nie obowiązuje. Wczoraj zwalczali demokrację jako burżuazyjną zgniliznę i w imię „dyktatury proletariatu“, a właściwie dyktatury żydowskiej klikki masowo demokratów „wywodili w rasczot“, dziś są potęgowanymi obrońcami demokracji!

Przed wojną wszystkich niepodległościowców usunęli z partii, później czym prędzej służywali ze zwycięskim odłamek, a teraz cudzą krew dyskontują na rzecz propagandy pro-rosyjskiej!

Trudno więc zrozumieć, w imię czego dyrekcja teatru zaprosiła p. Wasilewską? W każdym razie jeżeli to było zrobione w imię złe rozumianej bezstronności, to następnie trzeba wystawić „Sędziów“ Wyspiańskiego lub „Antychrysta“ Rostworowskiego i na referenta zaprosić Pieńkowskiego czy Krasnowskiego, autora „Światowej polityki żydowskiej“. Jak bezstronność, to bezstronność!

W przeciwnym razie nasunęłaby się myśl, że Teatr Miejski w Łodzi z własnego przekonania popiera czerwoną propagandę lub też chce się przy- podobać socjal-komunistycznym radnym... **m-1**

Wielka afera kolejowa w Łodzi

Aferzyści poszkodowali skarb państwa na 23 tysiące zł — Żydzi byli inicjatorami oszustw — Uczciwy urzędnik — Na rozprawę wezwano stu świadków

Łódź, 27. 1. — Przed sądem okręgowym w Łodzi rozpoczęła się sensacyjna sprawa o nadużycia na szkodę kolei państwowych.

Ławę oskarżonych zajęła szajka, do której wciągnięci zostali dwaj byli urzędnicy kolejowi: 33-letni Jan Ciesielski, były magazynier i kasjer na stacji w Koluszkach, oraz 40-letni Henryk Józwiak, starszy magazynier na tejże stacji. Organizatorem afery był Żyd, 27-letni Abram Wołkowicz z Brzezin, a dalszymi współpracownikami byli także Żydzi: 52-letni Dawid Byk z Tarnowa, 26-letni Nachmann Klapersak ze Skierniewic, 34-letni Szlama Klapersak ze Skierniewic, 29-letni Szlama Wołkowicz z Łodzi (ul. Legionów 7), 55-letni Lajb Wołkowicz (Pomorska 3).

Oskarżenia są oni z art. 286 par. 2, 293 i 160 k. k. Akt oskarżenia zarzuca wszystkim, że do dnia 20 lutego 1935 roku Ciesielski i Józwiak, jako magazynierzy kolejowi, działając w porozumieniu z pozostałymi oskarżonymi, przez niewłaściwe ładowanie, kierowanie i wydawanie przesyłek kolejowych narazili P. K. P. na straty ponad 23 tys. złotych — tyle ustalono w śledztwie — celem osiągnięcia zysków dla siebie i współników. Pozostali oskarżeni są o współudział, a Wołkowicz Abram i Byk, sami Żydzi, jako organizatorzy afery.

W marcu 1935 r. do magazyniera bagażowego na stacji Łódź-Kaliska Pawłowskiego przyszedł pracownik z firmy Hartwig Spółka Akcyjna, niejaki Klecel, który codziennie pokazywał się w magazynach, nadając różne przesyłki. W czasie rozmowy na temat niepomyślnego położenia kolejarzy, Klecel oświadczył Pawłowskiemu, że mógłby sobie poprawić los, gdyby zgodził się na przeprowadzenie pewnych kombinacji. Gdy Pawłowski pozornie zgodził się, Klecel oznajmił, że szczegółowy plan kombinacji przedstawi Wołkowicz (Żyd) z Brzezin. Następnego dnia spotkali się w trójkę i wówczas Wołkowicz wręcz oświadczył, że Pawłowski może zarobić sporo, o ile będzie postępował według jego wskazówek. Plan, przedstawiony przez Wołkowicza Pawłowskiemu, miał być następujący:

Pawłowski miał wciągnąć magazyniera, przyjmującego paczki kolejowe. Magazynier miał upatrzeć paczki szczególnie wartościowe, a więc zawierające manufaktury, konfekcję, skóry, futra itp. Paczki te miał odkładać do magazynu Pawłowskiego i sporządzać protokół o zaginięciu przesyłki. Po otrzymaniu przesyłki Pawłowski miałby za zadanie sporządzić fikcyjny list frachtowy z wtórnikiem na okaziciela i po zmianie opakowania paczki wysłać takim frachtem do innej stacji, np. Koluszek, jako nowego celu, gdzie posiadacz wtórnika z ramienia Wołkowicza zgłaszałby się po odbiór. Gdy Pawłowski wyraził wątpliwości, czy

plan tak pomyślany uda się, Wołkowicz oświadczył, że od przeszło roku praktykuje w ten sposób z magazynierami Ciesielskim i Józwiakiem w Koluszkach.

Poza tym stwierdził, że na jednym tylko transporcie skór, wykradzionym w ten sposób, zarobili 5 tysięcy złotych. A że takich transakcji było już więcej, przeto magazynierzy wystawili sobie już własne domy. Wołkowicz wyjaśnił dalej, że ma odbiorców w różnych miastach i nie ma obawy przeto, żeby transporty wykradzione przepadły.

Pawłowski pozornie zgodził się na plan Wołkowicza i Krecela, lecz niezwłocznie powiadomił o wszystkim wydział śledczy. Następnego dnia Pawłowski zgłosił się w restauracji na ulicy Karolewskiej z drugim magazynierem. Zgodnie z planem na spotkanie w mundurze kolejarza delegowany został st. wywiadowca Misera, przed którym Wołkowicz wyluszczył szczegółowy plan działania, jak również wyjaśnił, ile to już Ciesielski i Józwiak oraz inni zarobili. Po ujawnieniu tych szczegółów niezwłocznie po opuszczeniu restauracji Wołkowicza oraz Krecela aresztowano. Sprawę Krecela wyłączono i odbędzie się osobno. W obecnej sprawie staje on tylko jako świadek.

Wszczęte dochodzenie policyjne napotykało na ogromne trudności. Albowiem aferzyści tak zręcznie manipulowali, iż trudno było stwierdzić, wiele kradzieży dokonano, gdzie kradzione rzeczy odsyłało i kto był poza tym jeszcze wtajemniczony w całą afere.

Szczegółowe badanie ujawniło, że w 1934 roku łącznie nadano takich kradzionych paczek w Koluszkach 18, z czego 9 zginęło. Ponadto paczek tranzytowych, to znaczy przeładowanych z innych stacji zginęło w tym czasie 41. Doszło do tego, że grupa spedytorów interweniowała u władz kolejowych i wskazała, że o ile znikanie paczek nie ustanie, zmuszeni będą przejść na inny sposób przewozu. Stwierdzono dalej, że PKP wypłaciła na rzecz Majera Millera z Krakowa za skradziony transport skór odszkodowanie w sumie 10.500 zł. Dalej stwierdzono, że szajka Żyda Wołkowicza miała odbiorców w różnych miastach.

Mimo jednak skrzętnych poszukiwań i wskutek sprytności działalności aferzystów ujawniono tylko Byka w Tarnowie, Klapersaków w Skierniewicach i Wołkowiczów w Łodzi. Straty, na jakie narażona została kolej, nie są jeszcze dokładnie ustalone, gdyż jeden tylko transport kosztował 10 złotych, a były jeszcze transporty bardziej wartościowe.

Dziś rozprawa będzie wznowiona.

Łódzkie widoki

żydowski „kant“

Syjonistyczny „Nasz Przegląd“ zamieścił ostatnio obszerną korespondencję z Łodzi, której sam tytuł w kolach żydo-socjal-komunistycznych wywołał duże przygnębienie. — „Istnienie łódzkiej Rady Miejskiej pod znakiem zapytania“ — woła rozpaczliwym głosem Żyd Eli Baruchin i dowodzi, że wszystkiemu winni są... „endecy“...

Dlaczego?

„Nasz Przegląd“ opowiada, że...

...frakcja Stronnictwa Narodowego dąży za wszelką cenę, by posiadzenia łódzkiej Rady Miejskiej przestoczyć w burdy karczemno-cyrkowe.

„To bowiem, co dzieje się na tych posiedzeniach — bezustanny tumult, kocia muzyka, urządzona mówcom większości socjalistycznej i frakcji żydowskiej, przeraźliwe gwizdy, wygrażanie pięściami, permanentna gotowość do bóiki, pozbawione wszelkiego sensu okrzyki — nie tylko odbiega daleko od zwyczajów życia parlamentarnego, lecz nie jest do pomysłenia nawet na najgorszych wiecach publicznych.

„W wyładowaniu swoich nieokielzanych temperamentów, dominującą rolę odgrywa — rzecz jasna — posunięta już do absurdu jadowita żydożerczość.

„Zawsze ściśnięte „kulaki“, wygrażające szczuplej garstce radnych żydowskich, okrzyki antyżydowskie, wśród których nie zabrakło już nawet pogromowych nawoływań, jak „Śmierć Żydom“ — to panaceum endeckie na wszelkie bolączki i zagadnienia miasta pracy.

„Dał temu wyraz sławetny „Führer“ łódzkich endeków adw. Kowalski, który na perswazje radnych socjalistycznych, by endecja się uspokoiła, krzyknął: — „O Żydów jest cała walka w Polsce, o nie innego!“

„I w tym właśnie okrzyku streszcza się całe nastawienie łódzkiego Stronnictwa Narodowego do zagadnień życia społeczno-politycznego miasta pracy.“

Żydzi z „Naszego Przeglądu“ — jak widzimy — dobrze wiedzą, o co chodzi. Właśnie „o Żydów jest cała walka“; o to, aby Łodzią rządili Polacy — a nie Machabeusze lub ich najemnicy — socjal-komuniści.

W zakończeniu artykułu „Nasz Przegląd“ z ubolewaniem jeszcze raz podkreśla, że...

„Egzystencja łódzkiej Rady Miejskiej znów znajduje się pod znakiem zapytania.“

A to dlatego, że...

...interesy i dobro miasta pracy obchodzą właściwie endecję jak śnieg zeszlorzoczny, a zasiadaniu ich w Radzie Miejskiej przyświeca jedyny cel skompromitowania tej instytucji, jak wogóle wszelkich instytucyj, opartych na zasadach demokratycznych.“

Znamy tę starą piosenkę żydowską. Poprzednia narodowa rada miejska w Łodzi została rozwiązana, gdyż „stała się skompromitowała i narażała dobre imię Polski zagranicą“...

W pewnym momencie Żydzi powiedzieli: „Dość skompromitacji i narażania Polski; rozwiązać radę miejską!“ Jak powiedzieli, tak się stało... Radę rozwiązano.

W pojęciu Żydów skompromitowanie rady miejskiej polega na rugowaniu ich ze stanowisk w magistracie, odbieraniu im dostaw, subwencji itd. Gdyby było inaczej, to znaczy, gdyby „endecy“ powiedzieli Żydom: „Macie magistrat, rządźcie, wy jesteście stworzeni do rządzenia gojami“, — o wtedy byłoby inaczej. Dobrze imię Polski na giełdzie żydowskiej zagranicą od razu by zwyżkowało...

Cóż, kiedy „endecy“ uparli się i ciągle mówią Żydom: „Wara od magistratu, wara od dostaw i subwencji!“ W odpowiedzi na to Żydzi krzyczą: „Kompromitacja, chuligany, co powie zagranica...?“

Oto na czym polega cały „kant“ żydowski. Kogo idziecie jeszcze bujać, kolego kolegi Muskatlenblütha?

OSA.

Styczeń
27
Środa

Kalendarz rzym.-kat.
Środa: Jana Złotoustego
Czwartek: Walerego b., Karola W.

Kalendarz słowiański
Środa: Przybysława
Czwartek: Radomira

Stońca: wschód 7,43 zachód 16,28
Długość dnia 8 g. 45 min.
Księżyc: wschód 17,53, zachód 7,36
Faza: 1 dzień po pełni.

Adres redakcji i administracji w Łodzi
telefon redakcji i adm'nistracji 173-55
Piórkowska 91
Godziny przyjęć dla interesentów
od 10—12

POGODA W CZORAJ

Komunikat Łódzkiej stacji meteorologicznej przy miejskim muzeum przyrodniczym w parku Sienkiewicza na dzień 2 stycznia 1937 r. Temperatura w ciągu doby ubiegłej: najwyższa minus 11,3 st., najniższa minus 18 st. Barometr: 746,7; tendencja: spadek ciśnienia.

JAKA BĘDZIE POGODA

Nocą silny, w dzień mniejszy mróz. — Zachmurzenie wzrastające.

KOMUNIKATY

Pociąg popularny do Zakopanego. — Oddział 3 Ruchowo-Handlowy w Łodzi podaje do wiadomości, że Liga Popierania Turystyki organizuje 33-dniową wycieczkę do Zakopanego specjalnym pociągiem popularnym, który uruchomiony będzie według następującego rozkładu jazdy: st. Łódź-Fabr. odjazd dnia 30. 1. godz. 23,42; Zakopane przyjazd dnia 31. 1. godz. 10,22; Zakopane odjazd dnia 2. 2. godz. 21,24; Łódź-Fabr. przyjazd 3. 2. godz. 8,00. Opłata za przejazd w obie strony w wagonach 3 klasy wynosi 13 zł 10 gr od osoby, przy czym każdy podróżny ma zapewnione miejsce numerowane. Bilety na ten pociąg są do nabycia w P. B. P. „Orbis” i „Wagons Lits Cook”. Szczegóły w afiszach. Ilość miejsc ograniczona.

Odczyt. Dnia 28 bm. w lokalu Gimnazjum Miejskiego (Sienkiewicza 46) odbędzie się posiedzenie naukowe oddziału Łódzkiego Polskiego Tow. Historycznego, na którym pani Anna Rybkowska wygłosi odczyt p. t. „Próby zaprowadzenia przemysłu lnianego w Łodzi w dobie Królestwa Kongresowego”. Początek posiedzenia o godz. 20.

Za Szkoły Sztuk Pięknych im. C. Norwida w Łodzi, Piórkowska 132. Kancelaria szkoły zawiadamia, że do 15 lutego przyjmuje podania od tych osób, które już uczyły się rysunku i malarstwa w innych szkołach w Łodzi. Do rzetelnej sztuki dojść można tylko przez uczciwe studiowanie w dobrej szkole. Statut oraz program szkolny Szkoły Sztuk Pięknych im. Norwida jest zatwierdzony przez M. w. r. i ośw. publicznego. Szkoła posiada system i metodę nauczania, która daje spodziewane przez kierownika art. mal. W. Dobrowolskiego wyniki w Łodzi. Rysunek i malarstwo wykłada kierownik W. Dobrowolski, rzeźbę — Z. Kowalewski, grafikę — art. grafik kapitan Lucjan Lejman z Warszawy. Zapisy od 5 do 9 wiecz. codziennie.

NOTUJEMY

Grypa i mróz. W dniu wczorajszym na stację pogotowia miejskiego i czerwonego krzyża zgłosiło się 25 osób, które odniosły odmrożenia. Zanotowano ponownie nasilenie grypy i ilość zgłoszeń chorych doszła do 800 dziennie. W dalszym ciągu frekwencja w szkołach nieznaczna i w młodszym oddziale naukę zawieszono. Wskutek licznych zachorowań na grype i komplikacji zauważyć się daje zmniejszenie obecnych przy pracy urzędników państwowych, samorządowych, biurach i fabrykach.

SYTUACJA STRAJKOWA

U Gajzenberga. W żydowskiej fabryce Gajzenberga (Zagajnikowa 29) ponownie wybuchł strajk okupacyjny 150 robotników, ponieważ fabrykant mimo złożonego przyrzeczenia nie przyjął starych robotników, którzy byli zatrudnieni przed unieruchomieniem fabryki, a są dla fabrykanta niewygodni. Na 27 bm. zwołana została konferencja w inspektoracie pracy.

U Czarnolewskiego. W żydowskiej fabryce Czarnolewskiego (Cegielniana 66), gdzie zaledwie przed kilku dniami zakończony został kilkutygodniowy strajk okupacyjny, ponownie wybuchł zatarg na tle niehonorowania umowy zbiorowej.

ZE ŚWIATA PRACY

Czy dojdzie do strajku woźniców. Konferencja u inspektora pracy oraz kilkakrotne posiedzenia wyłonionej komisji porozumiewawczej nie doprowadziły do ugody w zatargu woźniców z przedsiębiorcami, a nawet wręcz przeciwnie wobec żądań wysuwanych przez przedsiębiorców, w kwestii podziału przedsiębiorstw na kilka grup i ustalenia większej ilości ka-

14 pożarów w ciągu doby!

Łódź, 27. 1. — W ciągu ubiegłej doby zanotowano łącznie 14 wypadków pożaru, powstałych przeważnie wskutek nadmiernego rozpalania pieców. Pożary miały miejsce: w stolarni Ulycha (Kilińskiego 3), gdzie straty wynoszą 2 tys. zł, przy ul. Zgierskiej 36, gdzie zapaliła się belka od komina, Abramowskiego 13, gdzie zapaliła się drewniana ściana od pieca, ul. Sienkiewicza 73, gdzie spłonęła budka, ul. Smugowa 11 w firmie Biedermann spłonął warsztat, przy ul. Żeromskiego 25 palit się pakunek na zbiorniku wodociągowym, przy ul. 11 Listopada 144 zapaliły się belki przy rozgrzewa-

niu rur wodociągowych. Przy ul. Nowomiejskiej 22 spaliła się belka w kominie. Przy ul. Piotrkowskiej 79 zapaliła się podłoga od pieca. Przy ul. Gdańskiej 17 spaliła się pralnia na strychu. Przy ul. Gdańskiej 63 spaliło się urządzenie mieszkania wskutek wybuchu maszyny spirytusowej. Poważniejszy pożar wybuchł w fabryce Poraha w Rudzie Pabianickiej, gdzie spaliły się trzy maszyny na szarpani. Straty wynoszą 30 tysięcy złotych. Ogień powstał wskutek skrzesczenia się iskry w szarpacu.

tegoraj plac sytuacji uległa zaostreniu. Na walnym zgromadzeniu woźnice wypowiedzieli się za utrzymaniem dotychczasowych warunków pracy, gdyby zaś przedsiębiorcy się nie zgodzili, postanowiono proklamować strajk.

Groźba strajku szewców. Ostatnio szewcy chałupnicy, szczególnie zatrudnieni u magazynierów żydowskich stale uskarżają się na obniżanie plac za wykonanie obuwia. Na tym tle obecnie doszło do generalnego zatargu i związek przemysłu skórzanego podjął już akcję zmierzającą do uregulowania kwestii plac. Postanowiono zwołać ogólne zgromadzenie, wystąpiono do inspektoratu o zwołanie konferencji i omówienie wspomnianych spraw. Gdyby na drodze dobrowolnych rokowań nie udało się uzyskać porozumienia szewcy zapowiadają podjęcie strajku. Zaznaczyć wypada, że ogółem w sporze zainteresowanych jest około 10 000 szewców chałupników. (k)

JUDAICA

Żydowska blokada. Prasa żydowska oraz socjalistyczna, redagowana przez Żydów lub ich pachołków przedstawia Żydów z reguły jako ukrzywdzonych, biednych i spokojnych obywateli, ofiary wybrków antysemitki. Jak ta „pokojułość” żydowska wygląda w praktyce, świadczy fakt, jaki miał miejsce przed nowo utworzoną polską hurtownią artykułów spożywczych przy ul. Rzgowskiej 10. Żydzi, widząc, że nowa hurtownia polska ściga do siebie rzeszę detalistów polskich, gdy składy żydowskie w sąsiedztwie świecą pustkami, zorganizowali blokadę w ten sposób, że stale przed hurtownią zgromadzona była grupa Żydów nie dopuszczając kupujących. Interwencja policji i stały posterunek przez kilka dni z rzędu doprowadził do ukroczenia żydowskich wybrków. Wypadek ten dosadnie stwierdza do czego dochodzi żydowska bezczelność. (k)

Żle inkasował. Lajb Zyskind z Ozorkowa przyszył do swego dłużnika Szmula Fajnera przy ul. Nowomiejskiej 19 by za inkasować należność z zaprotostowanego weksła na sumę 350 zł. Fajner wziął weksel do rąk i podarł na kawałki, a gdy Zyskind wszczął krzyk, poturbował go i wyrzucił za drzwi. Przeciw Fajnerowi wdrożono postępowanie karne.

Humorystyczny epizod. Feliks Ludwiśki z ul. Urzędniczej 11 przechodząc ulicą Piotrkowską w pobliżu Cegielnianej zwrócił uwagę na idącego przed nim jegomościa i sądził, że jest to jego znajomy. Z żartów więc uderzył go w melonik, tak, że wpadł mu na uszy zakrywając oczy. Uderzonym był Izaak Cukierman, przybyły z Końskich. Ludwiśki sportrządził omyłkę, przeprosił Cukiermana, ten jednak wszczął z nim kłótnię, której kres położył policjant, zatrzymując obu i spisując protokół za zakłócenie spokoju na ulicy. Sąd starościński skazał zarówno Cukiermana jak i Luwiśkiaka po 5 zł grzywny.

KRONIKA SĄDOWA

Zbierali na komune... Sąd starostwa powiatowego łódzkiego skazał Bolesława Izdoreczyka (Zgierz, ul. Berka Joselowicza 33) na 7 dni aresztu i Stanisława Ciesielskiego (Sienkiewicza 72) na 4 dni aresztu za urzędzenie nielegalnej zbiórki na rzecz komuny hiszpańskiej. Zebrali oni od robotników na robotach w Zgierzu we wrześniu ub. roku kilkadziesiąt złotych, które im skonfiskowano i pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Na teże rozprawie sąd powiatowy starościński skazał Edwarda Braunsztajna, Henryka Mikołajczyka i Władysława Woźniaka po jednym dniu aresztu. W czasie strajku urządzili oni awanturę i za to zostali skazani przez sąd grodzki na grzywnę i w październiku ub. roku urządzili wśród robotników zbiórki, by pokryć wymierzoną im karę.

O eksmisję z rzeźni. W dniu wczorajszym w wydziale cywilnym sądu okręgowego w Łodzi, rozpatrywana była sprawa gminy miasta Łodzi przeciwko Warszawskiemu Towarzystwu Eksploatacji Rzeźni Miejskiej m. Łodzi o wyrugowanie i wykreślenie aktu i inne kwestie. Rozprawa została odroczone na inny termin.

Na razie nie ogłoszono terminu ogłoszenia decyzji odnośnie eksmitowania towarzystwa z rzeźni miejskiej.

KRONIKA WYPADKÓW

Staruszka zmasakrowana przez tramwaj. Przy zbiegu ulic 11 Listopada i Cmentarnej wczoraj pod tramwaj linii 15. jadący od strony Zdrowia i prowadzony przez motorowego Kochańskiego, padła biednie ubrana kobieta w wieku 60 lat. Wypadek nastąpił tak niespodziewanie, że tramwaju nie zdążył już motorowy zatrzymać. Nieznajoma dostała się pod koła i zmasakrowane zwłoki wydobyto po podniesieniu wagonu. Zwłoki przewieziono do prosektorium.

SPORT

Gry sportowe w Łodzi. W niedzielę odbywał się dalszy ciąg rozgrywek w koszykówkę męską o mistrzostwo klasy A, które ze względu na to, iż chodzą o dużą stawkę, cieszyły się wielkim zainteresowaniem i zgromadziły dużo publiczności. Poziom zawodów dość wysoki, przy czym zwycięstwa faworytów nie ulegały wątpliwości. W doskonałej formie znajduje się zespół I. K. P., poza tym również dobrze zaprezentowały się drużyny H. K. S. i Turu. Wyniki poszczególnych spotkań były następujące: Tur — Zjednoczone 28:14 (15:9); H. K. S. — Wima 31:9 (19:1); I. K. P. — Kruszcendera 52:8 (28:0).

P. A. S. T. — bije Kruszcendera. W niedzielę w Pabianicach bawiła drużyna warszawska Pasty i rozegrała zapasnicze spotkanie z tamt. Kruszcenderem zwyciężając gospodarzy w stosunku 17:14. Wyniki poszczególnych walk przedstawiają się następująco: w wadze koguciej Fałęcki zwycięża na punkty 2:1 Wiśniewskiego, w wadze piórkowej Golowicz zwycięża w 14 minutach Bartoszewicza, w wadze lekkiej Warchol pokonał w 20 minut Piłsiaka a Wone w 6 min. Puszcza. W wadze średniej Lupacki zwyciężył w 47 sek. Wnuka, w półciężkiej Piederl w 9 min. pokonał Urbańskiego oraz w ciężkiej Lipczyńskiego zwyciężył w 6 min. Berezyskiego. Sędziował na macie pp. Borkowski, Szczeblewski i Berger.

Union - Turing — S. K. S. Jedynie spotkanie hokejowe o mistrzostwo klasy A pomiędzy zespołami Union - Turinga a S. K. S. zakończyło się zwycięstwem fioletowych, którzy wygrali bez specjalnego wysiłku w stosunku 9:1 (3:0, 3:1, 3:0). Jedynie w drugiej tercji pokonany udaje się zdobyć jedyną, honorową bramkę — przez cały czas trwania zawodów zwycięzcy mieli inicjatywę w swoich rękach. Bramkami podzielili się Jacobi, Neuman i Bauer.

Nowy zarząd Ł. K. S. W niedzielę odbyło się w radzie miejskiej doroczne walne zebranie Łódzkiego Klubu Sportowego, na którym wybrano nowy zarząd z dyr. Woleczyńskim jako prezesem, inż. Rauem i nac. Konopką jako wiceprezami. Sekretarzem został wybrany Noskiewicz, skarbnikiem dr. Łukaszewicz.

Stencel mistrzem łyżwiarskim. W ciągu soboty i niedzieli odbywały się na torze łyżwiarskim w Helenowie mistrzostwa Łodzi w jeździe figurowej dla pań i panów, zorganizowane przez łódzkie władze łyżwiarskie. W konkurencji żeńskiej tytuł mistrzyni Łodzi zdobyła Paulusówna 163 pkt. przed Kacprzakówną 153, która zdobyła tytuł wicemistrzyni przed Michłowską 152 pkt. i M. Kaliszówną. W konkurencji męskiej pierwsze miejsce i tytuł mistrza i wicemistrza zdobyli synowie znanego na terenie Łodzi piłkarza i działacza sportowego dyr. Stencela. L. Al. Stencel 34,4 pkt., 2. Jerzy Stencel 32,5 pkt., 3. Zeezen 30,4 pkt. Zawody stały na dość wysokim poziomie i cieszyły się mimo dużego mrozu wielkim zainteresowaniem ze strony publiczności. Organizacja dobra. Sędziowali pp. Pniak z Katowic, oraz por. Konopacki, Keilich i Herman z Łodzi.

Wysoki poziom pierwszych mistrzostw lekkoatletycznych okręgu łódzkiego. W niedzielę rozegrane zostały w Pabianicach pierwsze zimowe lekkoatletyczne mistrzostwa okręgu łódzkiego w hali krytej.

W zawodach wzięło udział ogółem 65 zawodników i zawodniczek klas A i B. Mistrzostwa wykazały naogół dość wysoki poziom i miejscami miały wcale emocjonujący przebieg. Klasą dla siebie smychy byli Wajsówna, startująca już w nowych barwach („Boruta”) i Maciaszczyk W. Zdobyli oni dla swych barw prawie że wszystkie punkty, decydujące o kolejności miejsc. Jesteśmy przekonani, że gdyby nie przejmujący mór, wyniki były by znacznie lepsze.

Klasa A (panowie) bieg 25 mtr. 1. Połiński (Bor) 3,04, 1000 mtr. 1. Lach (KE) 2,59. Skok w wyż 1. Maciaszczyk W. (S. L.) 1,70, w dal 1. Maciaszczyk W. 6,14; trójskok 1. Maciaszczyk W. 12,34 kula 1. Lange W. 11,85. **Klasa B (panowie):** 25 mtr. 1. Staliński (LKS) 3,08, 1000 mtr. 1. Tomczak (Bor) 3,10,2; trójskok 1. Szmidke (KE) 11,38; sztafeta 3 X 1000 mtr. 1. Zjednoczone 9,53,6. **Klasa A (panie):** bieg 25 mtr. Wajsówna 4,01, bieg 500 mtr. 1. Wodnicka (Zj) 1,46; skok w wyż Wajsówna 1,35 mtr., skok w dal Wajsówna 4,10 mtr.; rzut kula Wajsówna 11,07; skok w dal z miejsca Wajsówna 2,26 mtr. **Klasa B (panie):** bieg 25 mtr. Mikulska (Sok. P.) 4,05, bieg 500 mtr. Peškówna (S. P.) 1,44,4; skok w wyż Materzanka (Zj) 1,25, w dal z miejsca Poszepczyńska (IKP) 2,05, w dal z rozbiegu Poszepczyńska (IKP) 4,07; kula Materzanka (Zj) 7,63; sztafeta 3 X 500 mtr. 1. Zj 5,11,2. W ogólnej punktacji 1 miejsce zajęło KP Jjedn. punkt 35, przed Borutą ((Zg) 21 pkt., Sokolem Łódź 20 pkt. i Sok. Pb. pkt. 18.

Warta — I. K. P. w Łodzi. W nadchodzącą niedzielę w Łodzi odbędzie się atrakcyjne spotkanie bokserskie pomiędzy zespołami mistrza Łodzi i Poznania o drużynowe mistrzostwo Łodzi. Spotkania te rokrocznie mają swoją tradycję, bowiem noszą zawsze charakter bardzo zaciekły i ambiitny, ze względu na to, iż lodzianie przedstawiają dla mistrza Polski zbyt groźnego przeciwnika. Spotkanie to odbędzie się w sali Teatru Polskiego przy ul. Cegielnianej o godz. 11,30 przed poł. Sędzią ringowym będzie p. Lewicki z Pomorza, na punkty sędziować będzie p. Słabicki z Warszawy. Poza spotkaniem I. K. P. — Warta w Łodzi, w Poznaniu odbędzie się nie mniej atrakcyjne spotkanie o drużynowe mistrzostwo Polski w boksie H. C. P. — Okęcie.

Otwarcie kursu ratownictwa sportowego. Otwarcie zapowiadanego kursu ratownictwa sportowego w Łodzi przez łódzkie władze pilkarskie nastąpi w nadchodzącą sobotę, 30 bm. Zgłoszenia kandydatów, aż do dnia otwarcia przyjmuje sekretariat L. O. P. N. Absolwenci kursu po zdaniu egzaminów otrzymają odpowiednie dyplomy. Wykładowcami na kursie będą fachowe siły lekarskie z Łodzi i Warszawy. Kurs obliczony jest na 12 wykładów, które kończyć się będą zajęciami praktycznymi. Kurs będzie miał za zadanie wykwalifikowanie jak największej samarytuszki sportowych, których brak, dotychczas daje się tak dotkliwie we znaki.

Sokół (Poznań) w Łodzi. W sobotę, dn. 6. II. przyjeżdża do Łodzi bokserska drużyna poznańskiego Sokola, która rozegra spotkanie z tut. Geyerem. Na pierwszy plan tego spotkania wysuwa się sensacyjna walka w wadze średniej pomiędzy Ostrowskim i Majchrzyckim. W niedzielę 7 lutego Sokół będzie walczył w Pabianicach z tamt. Kruszcenderem.

Zjednoczone — Wima. W nadchodzący piątek w sali K. P. Zjednoczone przy ul. Przędzalnianej odbędzie się ciekawe drużynowe spotkanie pomiędzy lokalnymi rywalami Wima i Zjednoczonymi. Początek wyznaczono na godz. 20. W spotkaniu tym dojdzie do kilku ciekawych walk.

KRONIKA PABIANIC

Zarząd Kasy Bezpr. Kredytu Rzem. Chrześcijańskiego. W niedzielę ub. odbyło się w lokalu Reursury Rzemieślniczej przy ul. Zamkowej pierwsze zebranie nowo wybranych na zebraniu konstytucyjnym władz Kasy Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego, na którym wyłoniono z tych władz następn. zarząd: prezes p. Magrowicz J., wiceprezes p. Stelmach Eug., skarbnik p. Mudza A., zastępca skarb. p. Orchowski, sekretarz p. Małgorzaciak J., zast. sekr. Roszak, ławnikami zarządu zostali pp. Kruk M., Lis Wojciech i Bakes Bolesław. Ukonstytuowany zarząd podano do władz centralnych. Kasa zyskuje coraz większe zrozumienie i poparcie. Poza subwencją Izby Rzemieślniczej w Łodzi w wysokości zł 150, Cech szewski zadeklarował złożyć zł 1000. Przykład ten godny jest uznania i poparcia. Hasłem dnia winno być wszyscy rzemieślnicy dla dobra rzemiosła polskiego winni się zapisać na członków powyższej Kasy zasługującej w całej pełni na poparcie i zaufanie.

W miejsce Żyda, chrześcijanin. Od kilkunastu lat przy ul. gen. Dąbrowskiego 7, posiadał sklep ze szkłem i porcelaną Żyd Doński, który obecnie dla braku klientów zmuszony był sklep ten zwinąć. Jest to już drugi wypadek w Pabianicach, że Żydzi na skutek bojkotu przeprowadzanego przez członków Stronnictwa Narodowego, likwidują sklepy. Sklep ze szkłem po Żydzie Dońskim przy pl. gen. Dąbrowskiego objął chrześcijanin p. Konstanty Rządziński, który cieszy się dobrym poparciem społeczeństwa chrześcijańskiego. Młodemu, dzielnemu kupcowi Polakowi życzymy pomyślnego rozwoju nowo powstałej placówki. Szczęść Boże!

„Ani grosza adwokatom żydowskim”
„Popierajcie tylko adwokatów chrześcijan”

Dnia 24 stycznia 1937 r. o godz. 9.00 rano, zasnął w Pogru, namaszczony Olejami św., nasz ukochany ojciec i dziadek, s. p.

Stanisław Laurentowski

przeżywszy lat 87. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 28 stycznia 1937 r. o godz. 3.00 po poł. z domu żałoby na cmentarz parafialny w Kórniku. Msza św. za duszę s. p. Zmarłego odprawi się najazutem o godz. 7.30 rano

W ciężkim smutku pogrążeni
synowie, wnuki i siostra

Kórnik, Kościan, Osieczna, Koźmin, Krotoszyn. n 37 814

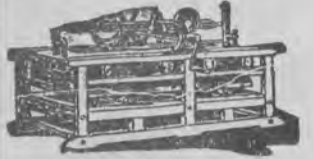
Pierwszorzędne kursy kroju

szycia, modelowania i modniarstwa, mistrzyni **A. Karbownikówna, Łódź, Sienkiewicza 89.** Kancelaria przyjmuje codziennie zapisy na wszystkie działy. Specjalny kurs szycia i kroju dla domowego użytku. Po skończeniu świadectwa. n 37011

W szkole, w tramwaju, w kinie pamiętaj o odkazających tabletkach

PARAMINT

R. Barcikowski S. A. Poznań

Magle

nowoczesnej konstrukcji-silnej budowy wyrabia **Fabryka B. Kapczyńskiego, Łódź, Podrzeczna 33.** Rok zał. 1839

Szkoło

okienne, ogrodowe, ornamentowe, dachowe itp.

szyby wystawowe i lustra
Obrazy i listwy na ramy

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S.A. Poznań, Woźna 15. Tel. 28-63.

Oddział w Łodzi, ul. Wigury 15. Telefon 134-53. P 24 151-1.61

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 30 groszy.

Znak oferty naprzykład: z 18924, n 2745, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10.30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 9.45.

1. DOMY-PARCELE

Nowy

dom 2 x pokój kuchnia, światło elektr. z ogrodem owocowym sprzedam. Adres wskaże Oredownik, Poznań zd 61 593

Dom

w Poznaniu, 6 ubikacji w stanie surowym na sprzedaż. Oferty do Oredownika, Poznań zd 61 714

Dom

Poznaniu 1 600 pięknego ogrodu, dochód 9000 sprzedam 70.000.— Bączkowska, Poznań, Wielkie Garbary 53 — 24. zd 61 866

2. PIENIĄDZ

Pożyczki

3.000 zł na 1 hipotekę domu wybudowanego 1932 roku poszukuje. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 824

2 000.— zł hipotekę 11 miejsce poza 4.000 zł bank na nieruchomości, wartości przeszło 30.000 zł. Zgłoszenia do Oredownika, Poznań pod zd 61 729-30

4. OSOBISTE

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że niezłoty mistrz obuwniczy Pietruszak Jan zamieszkały w Kaliszu, ul. Górnoślaska 35, m. 5, niezamężna pielęgniarka Aniela Bober, zamieszkała w Glinienku, pow. Poznań, chcą zawrzeć związek małżeński. Piątkowo, 25 stycznia 1937. Urzędnik stanu cywilnego w zastępstwie Leon Kupczynas, I. S. zd 61 892

6. OŻENKI

Która

z pań pożyczki 24-letniemu kawalerowi 1 000 zł do interesu przynoszacyemu miesięcznie 400—500 zł dochodu w zamian ożenek. Zgłoszenia Oredownik, Poznań n 37 223

Kawaler

właściciel kamienicy, interesu — Poznaniu, poszukuje stosownej żony do lat 40. Oferty do Oredownika, Poznań zd 61 387

Panna

lat 25, 1500 gotówki szuka męża. Oferty do Oredownika, Poznań zd 61 770

7. SPRZEDAŻE

Restaurację

80 lat istniejąca, Stary Rynek z powodu choroby sprzedam. — Oferty Oredownik, Poznań zd 61 761

1 000 samochodów

rozbrajanych, używane części, podwozia mleczarskie, opony najtańszej w firmie Autosklad, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74 dg 22 034-5

Piekarnię

w Poznaniu zaraz sprzedam. — Oferty Oredownik, Poznań zd 61 675

Siedemdziesiąt

mórg. ziemia pszenna, zabudowania maszyn 16.000, wylaty 4.000. Odpowiedź znaczek, Swoboda, — Pniewy, Wroniecka 4. zd 61 698

Restauracja

koncesja, pełnym biegu Poznaniu, ruchliwym punkcie, mieszkaniem, cena 2.500.— Wotkowska, Poznań, Półwiejska 16, m. 15. zd 61 835

25

pszennej, żytniej pod Szamotulami, budynki maszynowe, żywym, martwym inwentarzem, bez długu 7.500.— Znaczek Krzyżaniak, Wronki, Zamość. zd 61 872

Piekarnia

mieście, głównej ulicy, 6 ubikacji, chlewy, stajnie, pełnym biegu 8.000.— Znaczek Krzyżaniak, Wronki, Zamość. zd 61 871

18. DZIERŻAWY

Piekarnia

zaraz do wydzierżawienia, połączone z kolonialką, urządzenie egzystencja pewna, duża wies — Kowalski, Koźle, powiat Szamotulski. zd 61 613

Oddam

dzierżawę 13 mórg ogrodowej tuż przy Poznaniu, obficie 500.— I. P. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 314

Tysiąccztery

mórg 108, 35, 25 mórg do wydzierżawienia korzystnie. Odpowiedź znaczek, Swoboda, Pniewy, Wroniecka 4. zd 61 611

Gdzie

można otworzyć kolonialkę, — mieszkaniem, mieście b. Kongresówki. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 696

Piekarnię

przepisowa w Poznaniu wydzierżawie. Obficie 1.500.— Oferty Oredownik, Poznań zd 61 692

Piekarnia

do wydzierżawienia od zaraz lub później z powodu stosunków rodzinnych. Oferty Oredownik — Poznań zd 61 716

Gościniec

kolonialka, mieszkanie, ogród dużej wsi wydzierżawie 15 miesięcznie Bączkowska, Poznań, Wielkie Garbary 53 — 24. zd 61 867

Szukam

dzierżawę domu ogrodem, składem, chlewami, trochę ziemi dobrej, okolica obojetna. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 916

22. ZGUBY

Kaliński

Edmund, Nawrot 51, zagubił kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej nr. 134 810 39 na 15 złotych. n 37 336

23. ROZWAITE

Wypożyczalnia

smokingów, najnowsze fasony, — wielki wybór, Jan Szymański, — Łódź, Lagiewnicka 26 (prałnia) n 37 337

Chrześcijańska

wypożyczalnia sukien ślubnych i balowych, najnowsze fasony, duży wybór, Łódź, Suwalska 7, przy Napiórkińskiego, Szymańska. n 37 338

Ondulacja

trwała 5 — z aparatami; elektrycznym powietrznym i parowym, Łódź, Nawrot 54 a Józef Podlesny. n 36 334

Chrześcijańska

wypożyczalnia sukien ślubnych, balowych, najelegantszych fasonów duży wybór, Łódź, Limanowskiego 38, (Aleksandrowska). n 37 334

Jasnowidz

Dziami, założyciel — były dyrektor Instytutu „Poradnia Życia” w Berlinie, wyjaśni każdemu jak osiągnąć zadowolenie we wszystkich kierunkach jak: miłość, kradzieży, loterii, spadków, zakupnych skarbów, Nadesłaj datę urodzenia, jeden złoty znacznik na portu, Jasnowidz Dziami, Kraków Wielole 3. ng 37 278

Złóżę

weksel gwarancyjny z wartością 500 — 1000 zł by móc osiągnąć pracę inkasenta, magazyniera portiera lub jakiegokolwiek innej. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 829-30

Ogrodnik

żonaty, 33 lat, 14 lat pracy w swym zawodzie szuka posady od zaraz lub 1. 3. 37. r. A. Stefanik, Brudzew, poczta Błizanów, pow. Kalisz. zd 61 847

Pomocnik

ogrodnicy - pszczelarz, egzaminowany po wojskowości poszukuje posady samotnego, najchętniej na majątku. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 657/8

Ogrodnik

żonaty z 10-letnią praktyką w ogrodnictwie handlowym, specjalność warzywnictwo wczesne — i kwaciarstwo z dobrimi poleceniami szuka posady od zaraz lub od 1. 3. 37. r. Oferty Kurier Poznański zd 60 589

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce służyć mają po jedyniej trzeciej cenie drobnych.

27. WOLNE MIEJSCA

Poszukuje

pracownika fryzjerskiego, damsko-męskiego, karta rzemieślnicza. Wiadomość: Łask, Piłsudskiego 34, zakład fryzjerski Mieczysława Kłosińskiego. n 37 280

Woźny

na stałą posadę potrzebny pożyczka 1000 zł. Gwarancja hipoteczna nieruchomości. Oferty Oredownik, Poznań zd 61 782

Odsprzedawców

szuka poważna firma, Rozpoczęcie 15 zł. 100 proc. zarobek gwarantowany. Zgłoszenia znacznikiem Oredownik, Poznań zd 61 759

Ogrodnictwo

pomocnikom bezrobotnym, dam prace zarobek, Dzielnicy nagrody. Zgłoszenia znacznikiem na odpowiedź Oredownik, Poznań zd 61 760

Najchętniej sierotę

uczciwą, czystą od lat 15 do składu rowerów, domowej pracy przyjmie małżeństwo bezdzietne. Oferty Oredownik, Poznań zd 58 442

Do mej kawiarni na prowincji poszukuje od 1 lutego 1937 r.

ekspedientki

Reflektynie na pierwszorzędna silę z dobrej rodziny, Zgłoszenia tylko piśmienne z fotografią, odpis, świadectwa i z podaniem warunków do eksp. Oredownika Poznań pod z 26 167.

NERWOL

Chemika Dra Franzosa, środek (nacieranie) przeciw **REUMATYZMOWI** kluciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi. Do nabycia tylko w aptekach
Wyrób i główna sprzedaż **APTEKA MIKOLASCHA** LWOW Kopernika 1
n 21103

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 28 stycznia.

6.30 aud. poranne; 8.10 komunikat w jez. francuskim dla zawodników Międzynarodowego Związku Gwiazdźstego Amemboldowego do Monte Carlo. 11.30 porannek dla młodzieży szkół powszechnych w progr. utworu Zygmunta Nowakowskiego; 11.57 sygnał czasu 12.40 dziennik; 15.00 wiad. gosp. 16.20 „Hokus pokus dominika”; „Zaczarowane pieniądze” — audycja dla dzieci starszych; 17.00 „Jak cudze dziecko stało się szczęśliwym samotnych ludzi”; odczyt; 17.15 muzyka sal. Zesp. Ork. Rozłośni Poznańskiej pod dyr. Kowalika; 17.50 kroniki historyczne czeskiego Jpomaty — o książce Jana Seby Rosia i Mała Ententa”; — 18.00 komunikat śniegowy z Krakowa; 18.13 wiad. sportowe; 18.50 poz aktualna; — 19.00 utwory Beethovena w wykonaniu Leopolda Muenzera — fortepian (ze Lwowa); 19.30 muzyka taneczna w wyk. małej orkiestry P. R.; 20.30 „Sosna polska wraca z Indji”; — felieton; 20.45 dziennik; 20.55 poz. aktualna; — 21.00 XIV audycja z cyklu „Sylweryj kompozytorów polskich” Stanisław Kazuro, Wyk. I. Gadejska — śpiew. M. Trombini-Kazuro — fortep. Lidia Kmitowa — skrz.; M. Szalcki — altówka, H. Walpachowska — śpiew. T. Nalber-Mazurkiewicz — śpiew. Al. A. Hernes — śpiew. K. Sobczyski — śpiew. M. Olchowy — śpiew. Ork. P. R. i chór (kapela) pod dyr. kompozytora; 22.05 mała orkiestra P. R.

KRAJOWE

Czwartek, 28 stycznia.

Warszawa — 7.30 koncert ork. P. R. pod dyr. M. Mierzejewski; — 12.03 Perły koloratury (olity); 12.50 „Jak sobie radzą przy orce” — poz. dla wsi; 15.15 koncert zesp. H. Adamskiej-Grosmanowej; 16.00 „Skrzynka orłowa”; 16.35 „Dwa skrzydła”; 16.55 „Orbis mowi”; 18.20 „Orbis mowi”; 18.23 koncert rekl.; 22.00 Lwów — 7.30 koncert z Warszawy; 12.03 śpiewacy wagnerowscy — płyty; 12.50 pozadanka z Warszawy; 14.30 koncert żyweń; 15.15 „Orbis mowi”; 15.18 koncert rekl.; 15.30 wiad. bieżące; 15.35 muzyka lekka na płytach; 15.55

„Kacik humoru”; 16.00 kroniki w wyk. Józefa Schmidta na płytach; 16.35 „Z polskiej wsi” (olity); 18.35 „Wizyta u zbieracza pamiętek lwowskich”; 22.05 muzyka z Warszawy; 22.35 „Do tańca” — płyty.

Toruń — 7.30 koncert z Warszawy; 12.03 melodia za melodią (olity); 12.50 „Legi wiosenne” — poz. rolnicza; 13.00 „Wszystkiego po trochu” — płyty; 15.15 „Orbis mowi”; 15.18 koncert rekl.; 15.10 solści — płyty; 16.05—16.20 „Co słychać na Pomorzu”; felieton; — 16.35 fragmenty z op. „Cvrułki sęwiski”; G. Rosiniego — płyty; — 18.20 tańce ludowe — płyty; 22.35 tańce piosenki (olity).

Katowice — 12.03 koncert solistów (olity); 12.50 „Udział Śląska w pracy antyalkoholowej” — pozadanka; 13.00 koncert żyweń; 13.15 muzyka lekka (olity); 13.18 wiad. g. d. i. w. 15.15 „Orbis mowi”; 15.18 koncert rekl.; 15.40 muzyka taneczna (olity); 16.35 aria Charlie Kuntz; Wlazanki fort. — (olity); 22.35 muzyka lekka (olity); 23.00 skrzynka francuska

Kraków — 7.30 koncert; 12.03 sławni wirtuozzi (olity); 12.50 audycja dla dzieci wiejskich; 14.00 z twórczości Jana Brahmsa (olity); 15.15 „Orbis mowi”; — 15.18 koncert rekl.; 15.30 lekka muzyka dwojfortepianowa (olity); 16.05 „Co o nas mówią?”; 16.15 wiad. z dnia...; 16.35 rewersy (olity); 18.20 Yehudi Menuhin gra... — (olity); 22.35 muzyka taneczna (olity).

Łódź — 7.25 pare informacyj; 7.50 program; 7.55 koncert; 12.03 płyty z Warszawy; 12.50 koncert żyweń; 14.57 lódzkie wiad. g. d. i. w.; 15.15 „Orbis mowi”; 15.18 koncert rekl.; 15.40 Odpowiedź na listy w sprawach technicznych”; 15.55 „O wszystkim po troszku”; 16.00 nastroj wiosenny (olity); 16.35 płyty z Warszawy; 18.20 Schubert-Friedman — Wacławy wiedeńskie (olity); — 18.35 „O rozwoju ruchu spółdzielczego w Łodzi”; — poz. 22.35 płyty z Warszawy.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek: 15.00 Praga Koncert, Londyn R. Solo na org. Warlicera.

OREDOWNIK

WYCHODZI CODZIENNIE Z DATA NA DZIEŃ NASTĘPNY

Redaktor odpowiedzialny Andrzej Trella z Poznania. — Za wszystkie wiadomości i artykuły z m. Łodzi odpowiada Leon Trella, Łódź, Piotrkowska 91. — Za ogłoszenia i reklamy odpowiada Antoni Leśniewicz z Poznania.

Przedpłata: miesięcznie (7 wydań tygodniowo), z odbiorem w agenturach 2 35 zł. Za odnośnienie do domu odpowiednia dopłata. Na pocztach i w listonoszów miesięcznie 2 34 zł. kwartalnie 7.—. Poczta przyjmuje zamówienia tylko na 6 wydań tygodniowo (bez poniedziałkowego). — Pod opaską w „Isce 3.— z miesięcznicą (6 wydań tygodniowo). — Zamówienia pocztowe należy uskutecznić do 25 każdego miesiąca w urzędach pocztowych, u listowych lub wprost w centrali Oredownika, Poznań, św. Marcina 70, P. K. O. 206 149.

Centrala: Poznań, św. Marcina 70. P. K. O. Poznań 200 149

Telefony centrali: 40-72, 14-76, 33-07, 44-61, 35-24, 35-25

W niedziele, święta i późnym wieczorem: 35-24, 40-72

Rękopisów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Nakład i cenzura: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna, Poznań, św. Marcina 70. Ogłoszenia i reklamy: Na stronie 6-lamowej 15 groszy, na stronie 1-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 30 gr., na stronie 4-tej 50 gr., na stronie 2-giej 60 gr., na stronie wiadomości lokalnych 100 gr. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych (drukowanych tusto); słowo nagłówkowe 15 gr., każde dalsze słowo 10 groszy. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powatają wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada. Ogłoszenia są płatne zgóry.

W razie wypadków spowodowanych silą wyższą, przeszkód w zakładzie strażków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, w abonamencie nie mają prawa domagania się nie-dostarczonych numerów lub odszkodowania.

Wpajęczej Sieci

Sensacyjna powieść współczesna — Napisał specjalnie dla „Orędownika“ Antoni Hram

71)

A zresztą, czy ten ambitny, uparty i skryty w sobie człowiek, jak odmalował nam oskarżonego pan prokurator, zwierzyłby się przed Haczewskim ze swoich najskrytszych i potwornych zamierzeń?... Przecież pomoc drugiego człowieka była tutaj zbyt cenną. Wystarczyło jedno pociśnięcie cyngla, aby położyć kres życiu Grzywaka.

Każdy więc trzeźwo i logicznie rozumujący człowiek musi odrzucić to przypuszczenie, aby oskarżony, jeśli on by nawet miał być sprawcą tej potwornej zbrodni, współdziałał z inżynierem Haczewskim. Gdzież więc podział się tamten człowiek?... I czy Wysoki Sąd nie dopatruje się jakiegokolwiek związku tego podejrzanego z zaginięciem z owym morderstwem?...

A teraz drugi, nie mniej ważny i nie pozbawiony swoistej wymowy wypadek. Bezpośrednio po uwieszeniu inżyniera Burskiego, zgłosił się do panny Próchnickiej, jako narzeczonego oskarżonego, pewien jegomość, podający się za adwokata Michała Grochulskiego z Warszawy. Pan ten, jak wynikało z jego słów, zainteresował się sprawą Burskiego z czysto ludzkich pobudek. Zgłosił się sam na obrońcę, przez nikogo nie proszony, byleby tylko nie dopuścić do tragicznej pomyłki sądowej. Zaznaczał przy tym, iż on tylko jeden jest w posiadaniu jedynych i dostatecznych dowodów niewinności pana Burskiego. Nie żądał żadnego wynagrodzenia, byleby tylko dostać tę sprawę w swoje ręce. I dostał ją. Przeciwno temu nie miał nic ani oskarżony, ani odpowiednie władze. I nie wiem, jak dzisiaj wyglądałaby obrona oskarżonego, gdyby nie pewien wypadek, który zdemaskował tego „zdolnego adwokata“. Mianowicie człowiek ten swą bezczelność i podłość posunął do tego stopnia, iż począł w wyrafinowany, nieludzki sposób szantażować narzeczoną Burskiego, pannę Jadwigę Próchnicką, pragnąc aby stała się ona w jego rękach powolnym narzędziem jego niskich, zwierzęcych instynktów; uciekał się do wyrafinowanego szantażu, gdy ta stała w obronie swej czci, swej kobiecej godności...

Burski, słysząc te słowa, pobladł jak ściana, i spojrzał niesamowitym wzrokiem na Jadwigę. Pragnąc oszczędzić mu cierpienia, dziewczyna odpowiedziała mu bladym uśmiechem. Nie uspokoiło to jednak Stanisława i w jego udreconym sercu zaczęły się dziać jakieś dziwne rzeczy, mogące zaważyć na dalszym przebiegu procesu. W duszy Burskiego rozdziły się nowe postanowienia.

W chwilach, kiedy oszalała rozpaczą i lękiem kobieta broniła się wszystkimi siłami przed brutalną natarczywością Grochulskiego — mówił dalej Dobecki — ten podły człowiek groził jej zrzeczeniem się obrony Burskiego, co wedle jego słów miało być równoznaczne z przegraniem sprawy.

I kto wie jak skończyłyby się ten ohydny szantaż, gdyby nie przypadkowe zdemaskowanie „adwokata“. W czasie bowiem szantowania się przesładowcy ze swoją ofiarą, Jadwiga Próchnicka oderwała mu przyprawio-

ną brodę, wobec czego przejrzała całą perfidną grę rzekomego obrońcy. Nie potrzeba dodawać, iż po tym niezwykłym wypadku, Grochulski szybko opuścił mieszkanie panny Próchnickiej i odtąd wszelki ślad po nim zaginął. Okazało się wkrótce, że człowiek ten nie miał nic wspólnego z adwokaturą.

Ale nad tym faktem nie możemy przejść do dziennego porządku. Ma to bowiem, według mego głębokiego przeświadczenia i zaistniałych wydarzeń, ścisły związek ze sprawą, będącą przedmiotem dzisiejszych rozważań Wysokiego Sądu. Rzekomy Grochulski nie podrabiał dokumentów i nie narażał się jedynie w tym celu, aby usidlić piękną kobietę. Czynił to z jakichś innych pobudek, których wprawdzie nie znamy, ale możemy ich się domyślać. Jestem najmocniej przekonany, że właśnie kluczem do rozwiązania tej ponurej i niezwykle zawiłanej zagadki, będzie ujęcie i zdemaskowanie rzekomego adwokata Grochulskiego, oraz współdziałających z nim osób. Zbrodniarzem nie jest Burski, ale ktoś inny, który starając się zatrzeć wszelkie ślady swojego czynu, omotał tego uczciwego i niewinnego człowieka pajęcżą siecią dobre przemyślanej, perfidnych oskarżeń. Wiemy jak tajemnicze i niezbadane są ponure, zdradliwe i zawiłe ścieżki, którymi chodzi zbrodnia. Wiemy, jak genialną jest ludzka pomysłowość, jeżeli chodzi o ustrzeżenie się przed odpowiedzialnością za dokonane przestępstwa. Ale musimy odczuć całą głębię buntu, rozpacz i nadludzkiego cierpienia, jakie jadę gorzkiego zalewa serce niewinnego człowieka. A tego rodzaju krzywdy nikt i nic nie zdola wynagrodzić. Panowie Sędziowie, jeśli macie sędzić tego człowieka za zbrodnie, babcie, abyście nie popełnili po stokroć większej zbrodni. Abyście za czyny innego człowieka nie zabili tego uczciwego, pożytecznego i pełnowartościowego obywatela. A to byłoby straszne!...

W tym miejscu, jakby na komendę, zerwała się na sali burza oklasków. Ci wszyscy, którzy jeszcze przed godziną wierzyli w winę oskarżonego, solidaryzowali się teraz ze stanowiskiem adwokata Dobeckiego.

Jednakże ten niespodziewany wybryk publiczności spotkał się z oburzeniem trybunału. Przewodniczący zagroził natychmiastowym opróżnieniem sali, gdyby podobny wypadek powtórzył się po raz drugi.

Sala ucichła i tylko szeptem dzielono się wrażeniami i swoistymi komentarzami.

Burski ani jednym drgnięciem muskułu nie zdradził uczucia, jakiego doznał w tej chwili. Jego kamienny spokój nie opuszczał go zarówno w momentach radości jak i rozpacz. Jedną tylko Jadwiga nie mogła zapanować nad sobą i posłała Dobeckiemu, poprzez łzy, czarujący, pełen wdzięczności uśmiech.

A uśmiech ten boleśnie wdarł się w krwawiące serce prokuratora Zarewicza. Jak wiele oddałby za to, aby on mógł ten uśmiech wywołać...

Niestety... był prokuratorem...

Sąd ogłasza wyrok

W żadnym z poprzednich dni sala sądu okręgowego nie była tak przepelniona, jak dziś, przed ogłoszeniem wyroku. Psychoza niepokoju, lęku i radośnej nadziei opanowała umysły powszechnie.

Wprawdzie mowa obrońcy adwokata Dobeckiego mocno zachwiała aktem oskarżenia, lecz prokurator Zarewicz podreparował go w płomiennej, i trzeba przyznać, rzeczowej replice. Szanse więc tych dwóch, przeciwnych sobie stron, do pewnego stopnia się zrównały. Walka toczyła się tylko pomiędzy prokuratorem i obrońcą, gdyż sam oskarżony nie udzielił w ostatnim słowie żadnych wyjaśnień.

— Nie jestem winien zarzucanej mi zbrodni i nie mnie z nią nie łączy — powiedział krótko Burski, po czym na-

gra z chwilą ogłoszenia wyroku, wyroku skazującego.

— Oto tamten, Dobecki, podtrzyma swymi ramionami omdlewającą Jadwigę i będzie jej szeptal w aksamitne konchy uszu czule słowa pociechy. On będzie jej jedynym pocieszycielem. On będzie zabliźniał ranę, którą ja jej pośrednio zadałem...

A kiedyś, kiedyś, gdy Jadwiga otrząśnie się powoli z tego straszego nieszczęścia, będzie dla niego miała cały beżmiar wdzięczności. Bo on będzie tym jedynym człowiekiem, który chciał jej wrócić tamtego... umiłowanego... A ja?...

Zarewicz zwiesił na piersi głowę, ciężką mu nadmiarem przykrzych uczuć.

Nagle w drzemiącą wokół ciszę wpada donośny, przejmujący jęk dzwonka. Zarewicz zerwał się, zarzucił na siebie togę i chwiejnym krokiem podążył na salę rozpraw.

Zalegała tu cisza; prawdziwa, dzwoniąca w uszach cisza, chociaż w powietrzu czuć było nadmiar napięcia, jak przed burzą.

Zarewicz nie patrzył na nikogo. Chciał być do końca, a wiedział, że dziś każde spojrzenie na publiczność, na oskarżonego, a zwłaszcza na Jadwigę, odbiera mu własne „ja“, to „ja“ niezłomne, nieulegające dawniej żadnym sugestiom.

Drugi dzwonek, znacznie dłuższy od pierwszego. W chwilę po tym wchodzi

trybunał. Dziesiątki spojrzeń zatrzymują się na sędziowskich obliczach, aby już teraz, zanim padną pierwsze słowa, wyczytać z nich wyrok.

Ale twarze te są kamienne w swej powadze i bez wyrazu. Są niejako ucieleśnieniem samego prawa, obojętne go na ły i radosne uniesienia. Znamionuje je powaga i dostojny spokój.

W napiętą ciszę sali sądowej padają pierwsze słowa, czytane donośnym głosem przewodniczącego:

W imieniu...

— To jest wstęp, ale co dalej?... — trzepocą się, niespokojne, niecierpliwie myśli w dziesiątkach mózgów — Dopiero od tego miejsca: Sąd postanowił uznać, lub...

... Sąd postanowił uznać oskarżonego Stanisława Burskiego winnym zbrodni, dokonanej na osobie Stanisława Krzywaka i skazać go na karę śmierci przez powieszenie... — padły wrzeszcząc słowa przewodniczącego trybunału.

Ogólne napięcie doznało odprężenia. Grobowa dotąd cisza, rozbrzęczała się szeptem. Przewodniczący sądu czytał już tylko motywy wyroku.

Dziennikarze cichaczem przeciskali się pomiędzy ławami, aby tę niezwykle wiadomość rzucić na łamy pism.

Sala rozpraw pustoszała szybko. Gwar przeniosł się do hallu, a stamtąd na ulicę. Wieść o skazaniu Burskiego biegła szybko przez miasto.

Upiorna noc

Burski przez całą noc nie zmruczył oka. Te wszystkie uczucia, jakie przez cały czas procesu trzymał na wodzy szalonym wysiłkiem woli, teraz dopiero znalazły odprężenie. Był sam, w czterech zamkniętych ścianach więziennej celi. Teraz mógł być sobą, nie tać istotnego stanu swojej duszy.

Lecz dziwne, że Stanisława nie przerażał sam wyrok, wyrok w pojęciu kogoś innego najstraszniejszy, bo przecinający kres jego młodego życia. Nie nad tym bolał Burski; nie nad tragiczną pomyłką sądu, ale nad podłością ludzką, która w swym zaślepieniu nie ma granic. I może to przeświadczenie wpłynęło, że wyrok przyjął z takim spokojem.

— Lepiej, że to dotknęło mnie, niż kogoś innego, kto schodząc niewinnie z tego świata, pozostawiłby swoich najbliższych: rodzinę, dzieci, gdy tymczasem ja nie pozostawiam nikogo...

— Nikogo? — szepnął pytanie jakiś wewnętrzny głos. — Zostaje przecież ona, Jadwiga, dla której życie bez ciebie stanie się jednym pasmem najsroźszej udręki. Czy nie żal ci tej biednej dziewczyny?

— Cóż robić?... nie ja temu jestem winien — broni się przed tym wewnętrznym głosem. Są to jedynie myśli i słowa pozbawione wiary i przekonania. Burski wie dobrze, że gdyby nie uległ chwilowej słabości, oczarowany w ów po tysiącokroć przeklęty dzień urodą Beaty, nie zmarnowałby swego młodego życia i życia niewinnej Jadwigi. Świadomość tego szarpie jego nerwami i inżynier rzuca się w swym ciasnym więzieniu, jak zwierzę zamknięte w klatce, nie widząc możliwości odzyskania wolności.

W dodatku do tego wszystkiego przyłącza się jeszcze jedna, straszniejsza po nad wszystkie myśli, że oddał dobrowolnie swój cudowny aparat w ręce obcego wywiadu. Osaczony pajęczą siecią podłości, fałszu i najskrajniejszej perfidii, stał się prawdziwym zbrodniarzem, choć zbrodni tej nikt mu dotąd nie zarzuca.

— Może i dobrze się stało, że mnie nie uniewinniono? — myśli w stanie ostatecznej apatii i zwątpienia. — Może tak być musiało?... Może jest to słuszną i sprawiedliwą karą za to, że pokusiłem się o budowę śmiercionośnej maszyny, która miała słać zniszczenie wśród ludzi, ludzi tak samo jak ja mających prawo do życia?... I czy nie lepiej jest, aby jedno moje nędzne, nie wiele znaczące życie zaga-

zło, byleby tylko nie dopuścić do wymordowania tysięcy?...

— A czy twoja śmierć odwróci tę klęskę? — odzywa się znów głos rozsądku. — Przecież wraz z twoją śmiercią nie ginie „beha“...

* Pot zimny występuje na czoło inżyniera. — Tak, to prawda... co robić?... co robić?...

Burski pragnie już tylko, aby te długie godziny, dzielące go jeszcze od egzekucji, upłynęły jak najszybciej. Byleby już raz dopełniła się czara gorzkiej i przyszło wieczne, prawdziwe ukojenie... ukojenie śmierci...

Lecz wkrótce myśli jego znów zwracają się ku Jadwidze. Widzi jej biada jak płótno twarzyczkę, a w ciemnych granatach oczu lęk straszny i nieutuloną, oszalałą rozpacz. Wszystkie jej cierpienia były w nim teraz; przenikały go na wyłot, przyprawiając mózg o szaleństwo. A potęgę tego cierpienia podwajały jeszcze wspomnienia promiennych chwil tak niedawnego szczęścia.

Burski usiadł na pryczy, oparł się plecami o ścianę i przymknawszy powieki, począł marzyć. W duszy snują mu się pół sennie, a pół rzeczywiste obrazy.

Oto jest cudny, rozodrżany blaskiem słońca dzionek. Park tonie w odorujących aromatach jaśminów i słodkiej woni akacji. W czystym, rozodrżanym powietrzu wisi upojna cisza. A oni, trzymając się jak dzieci za ręce, idą spacerem smukłych tui i choć nic nie mówią do siebie, ich gorące, rozodrżane serca pełne są czarownej melodii. Roją świetlaną przyszłość o niezamąganym szczęściu. A kwiaty pachną, motyle kołyszą się sennie, uczone barwnych kielichów, i w powietrzu niesie się pogodna, przesłodka melodia szczęścia i miłości.

— Tak mi dobrze, Stachu — słyszy rozkoszny szept Jadwigi. — Chciałabym tak zawsze, jak teraz, iść z tobą przez życie, jedyny...

— Pójdziemy, kochanie... — odpowiada drgającym wzruszeniem głosem i aby wymowniej spojrzeć w jej cudne źrenice, otwiera szerzej powieki.

Czar prysnął. Otacza go na powrót czarna, ponura rzeczywistość. Ciemna, więzienna cęła i świdrująca mózg myśl: wszystko stracone...

Gdzieś w korytarzu zegar wydziera godzinę drugą.

(Ciąg dalszy nastąpi)

W blaskach złota i w otchłani nędzy

Awanturnicze i burzliwe życie „dziewczęcia ze złotego Zachodu”

W Miami, na półwyspie Florydy, znanej morskiej miejscowości kąpielowej milionerów amerykańskich, zmarła w tamtejszym przytulku dla ubogich, dożywszy sędziwego wieku, Margaret Mac Clain Bruke.

Kobieta ta, żyjąca w ciągu lat ostatnich na łasec instytucji dobroczynnych, słynęła w ostatnich latach ubiegłego stulecia w całych Stanach Zjednoczonych

ze swego awanturniczego życia

i bogactw w niezwykle sposób zdobytych. Gdy w 1896 r. rozeszły się wiadomości o odkryciu w okolicy Klondyke, na Alasce, niesłychanie bogatych złoty aluwialnego, podażyły tam, jak wiadomo, tłumy awanturników i poszukiwaczy cennego kruszcza z całego świata. Byli to początkowo sami mężczyźni. Wreszcie

znalazła się też odważna młoda dziewczyna,

która zdecydowała się poszukać także szczęścia na dalekiej, mroźnej północy. Była nią Margaret Bruke.

I znalazła szczęście, gdyż awanturniczy, najczęściej nieokrzesani i brutalni poszukiwacze złota,

żyjący pomiędzy sobą w ciągłej wojnie o działki złotodajne,

ujrzawszy w swym gronie tę młodą kobietę, stali się wobec niej nie tylko łagodni, jak baranki, ale nawet ubiegali się jeden przez drugiego o wynalezienie dla niej gruntu bogatego w złoto. I rzeczywiście, Margaret natrafiła dzięki nim, na grunt taki, a eksploatując go,

doszła do ogromnego bogactwa,

z którym powróciła z Klondyke do Nowego Jorku.

„Voor Trouwe Dienst”

Z okazji pobytu w Kryniczy książęcej pary holenderskiej przypominano ogółowi wcale żywe od dawna stosunki Polski z Holandią. Wdzięczni Holendrzy wzniesli na Jawie pomnik znakomitemu przyrodnikowi naszemu prof. Raciborskemu, który zasłużył się badaniem przyrody Indii holenderskich; na Jawie pracowało sporo naftarzy polskich, w ogóle Polacy cieszą się tam doskonałą opinią. Nie brakuje Polaków i w szeregach holenderskich wojsk kolonialnych. Należał do nich i Wielkopolanin, Mateusz Fikus, który spędził 14 lat na Jawie, Sumatrze, Borneo i Celebes i dosłużywszy się stopnia sierżanta, wrócił do ojczyzny. Barwny o tym felieton, obficie ilustrowany oryginalnymi zdjęciami przynosi ostatni (5) numer „Ilustracji Polskiej”. Na treść jego składają się zajmujące felietony i artykuły, jak „Helgoland znów twierdzą”, „Narody zapraszają na narty”, „Angielska flota domowa wyrusza na Morze Śródziemne”, humorystyczne zaprosiny na bal itd. Uzupełnieniem bogatego numeru jest mnóstwo zdjęć aktualnych z kraju i ze świata. Mody, „Tydzień Młodzieży”, kącik filatelistyczny, humor, rozrywki umysłowe, a przede wszystkim piąty odcinek znakomitej powieści pt. „Prokurator incognito”. Kto rozpocznie czytać tę powieść, tego nikt nie potrafi oderwać od lektury. Nowi abonenci otrzymają początek powieści bezpłatnie.

Bezpłatne numery okazowe wysyła na żądanie administracja w Poznaniu, św. Marcin 70.

NIEMCY W ABISYNI

W Mediolanie założone zostało niemiecko-włoskie towarzystwo dla eksploatacji bogactw naturalnych Abisynii. Pierwsze prace badawcze podjęte zostaną niebawem pod kierownictwem geologa niemieckiego, prof. Leo von zur Mühlen z Berlina.

Ale bogactwo przewróciło jej w głowie. Sypała pieniędzmi na prawo i lewo, używając rozkoszy życia tak hojnie, że

szybko wyczerpała się miliony,

jakie przyniosło jej Klondyke i spadając coraz niżej po pochyłej równi biedy, stała się wreszcie żebraczką, wędrującą z miasta

do miasta i żyjącą z miłosierdzia publicznego.

Pozostał jej tylko jeden przyjaciel:

pies, którego niegdyś przysparzyła. Wierne stworzenie

nie chciało nikogo dopuścić do łoża

na którym skołała. Policjanci musieli w końcu rozpaczającego po zgonie swej pani psa zastrzelić, aby zabrać ciało zmarłej.

Dodajmy, że przygody Margaret Mac Clain Bruke dały Pucciniemu temat do znanej opery „Dziewczę z złotego Zachodu”.

Krwawy szal amoku

Ofiara fanatyzmu — Siejba śmierci — Czem jest amok

Do najbardziej barbarzyńskich zabytków ludów pierwotnych należy krwawy szal, zwany po malajsku „amok”, który szczególnie w Indiach holenderskich, na wyspach Sundajskich, w Południowych Chinach, a także w Australii pochłania rocznie setki ofiar. Ciekawą jest przy tym rzeczą, że prawdziwy amok nie jest wcale wybuchem szaleństwa. Wywołany on bywa sztucznie przez kapłanów malajskich u wyznaczonego losem, gdy chodzi o pomśzczenie pewnych wypadków.

Pewien lekarz holenderski, który długie lata spędził na Jawie, opisuje szal amoku z własnych przeżyć następująco:

Pewnego razu wybuchł między kolarzami robotnikami otwarty

bunt przeciwko białym plantatorom,

podsypany przez fanatycznych kapłanów, który przybrał niebawem rozmiary poważnego powstania. Pewnej nocy banda krajowców napadła na dom holenderskiego inżyniera plantacji, raniąc go śmiertelnie i mordując jego służbę. Ponieważ sprawców nie było można ująć, zarząd kolonialny aresztował kilku Malajczyków, o których wiadano, że brali czynny udział w rewolcie. Ogłoszono publicznie, że zakładnicy będą rozstrzelani, o ile winni w ciągu trzech dni nie zostaną wydani w ręce władz. Teraz nastąpił pozorny spokój wśród wzburzonych krajowców. Kiedy jednak po upływie trzech dni rozstrzelano dwóch zakładników, rozpoczęło się coś przygotowywać co oficerów załogi kolonialnej, którzy tam już dłuższy czas przebywali, przyprowadziło o wielkie zdenerwowanie. Najbliżsi wśród krajowych robotników plantacyjnych nie stanęli do pracy. Uciekli oni w głąb lasu, gdzie z fanatycznymi kapłanami na czele urządzali jakieś

zgrozą przejmujące, tajemnicze ceremonie.

Z plantacji widać było doskonale dym, wznoszący się z roznieconych przez nich ognisk. Nie ulegało wątpliwości, że podburzony tłum przygotowywał amok. Wojsko zostało postawione w stan pogotowia. Europejczykom zwrócono uwagę, by dniami i nocą mieli się na baczności i na odgłos ryku, wznoszącego zbliżającego się amoka, chowali się do domów. Zachodziła obawa, że może trzech a może i czterech szaleńców nawiedzi okolice. — Pewnym w każdym razie było, że

przeciwko białym przygotowywano zemstę.

Pewnego popołudnia usłyszano nagle nieludzkie wycie i świstanie od strony najbliższej wsi krajowców. Sygnał alarmowy zawezwał żołnierzy na ich postępowanie. Piekielny hałas szybko się zbliżał. Krajowcy chronili się do swych domów, zamykając za sobą drzwi, usiłując przeraźliwymi, krew w żyłach mrozącymi wrzaskami odstraszyć amoka. Kto wczas nie zdołał się usunąć z drogi szaleńca,

padł martwy pod ciosami jego sztyletu.

Niebawem oczom białych pojawił on się sam z twarzą straszliwie wykrzywioną i z pianą na ustach, z oczami zwróconymi w słupek. Pędził przed siebie na oślep, pół nagi, a w rękę jego błyszczał krwią zbro-

zony kris. Pierwszy z żołnierzy, który go zobaczył, nie zdołał się jeszcze złożyć do strzału, kiedy już leżał na ziemi z przesyta pierśią. Wśród straszliwego ryku

KROLEWSKIE DZIECIĘ

W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia przesyła na świat córeczka księcia i księżniczki Kentu, najmłodszego brata króla angielskiego Jerzego VI.

amok pędził dalej, rzucając się na coraz to nowe ofiary. Kiedy wreszcie znalazłono szaleńca z przedziurawioną od kul pierśią,

trzdzieści trupów znaczyło krwawy jego pochód.

Szal amoku nie jest niczym innym, jak stanem straszliwego zatrucia narkotycznego, wywołanym nieznanyymi Europejczykowi truciznami, które w obrzędach religijnych wielką odgrywają rolę. Być może, że i hipnoza odgrywa tutaj pewną rolę. Pewnym jest, że kapłani dają do wypicia nieszczerliwym swym ofiarom napój narkotyczny, który wywołuje u nich stan szału i każe im dokonywać straszliwych mordów. Ponad to Europejczycy nie więcej o tym szale nie wiedzą, gdyż dotkniętych nim zabijają jak najprędzej.

Amok uchodzi wśród Malajczyków za mściciela krzywd i zbrodni.

Morduje on — ich zdaniem — tylko winnych. Gdy amok pędzi przez wieś, winny nie potrafi się schronić przed nim. — Malajczycy zapewniają, że zbrodniarz pod wpływem jakiego magicznego przymusu, sam zatacza się ku amokowi. W powyższej opisanym wypadku dziwnym zrządzeniem losu znaleźli śmierć wszyscy ci żołnierze, którzy brali udział w straceniu owych dwóch zakładników.

Zdarza się też nieraz, że Malajczyk popada w stan amoku bez jakiegokolwiek obcego wpływu. Uważa się to wtenczas za wyższą karę bogów i przyjmuje się z wielkim szacunkiem. (W. i P.)

Pan z papierową koroną na głowie

wygłosił mowę z budki policyjnej

Warszawa. W tych dniach około godziny 2 w nocy nieliczni przechodnie przy zbiegu ulic Brackiej i Alei Jerolimskich byli świadkami niezwyklego zajścia, wywołanego przez podchmielonego, wytwornego pana.

Szczegółowy wspomnianego incydentu są następujące: Przed wieżyczką sygnalizacyjną ruchu kołowego przy ul. Brackiej i Al. Jerolimskich zajeżdża prywatna limuzyna, z której wysiadł jakiś pan w eleganckim futrze. Poleciwszy szoferowi zatrąbić trzykrotnie, osobnik ów zdjął futro, założył na głowę papierową koronę i w nieskazitelnym skrojonym fraku wdrapał się chwiejnie na galerijkę wieżyczki, skąd począł nawoływać przechodniów.

Gdy zebrało się kilkanaście osób, wytworny pan wygłosił płomienną mowę, nawołującą do wprowadzenia monarchii. — Patetyczna mowa, przerywana często pijacką czkawką, trwała około dziesięciu minut.

Mówca odmalował w różowych barwach dobrodziejstwa ustroju monarchistycznego, przy czym postawił swoją kandydaturę na ewentualnego króla, a następnie wezwał obecnych do złożenia mu holdu, należnego monarsze.

Ubarwiona publiczność obdarzyła podchmielonego mówcę oklaskami, co go tak uradowało, że wezwał stojącego przed

restauracją „Cristal” sprzedawcę balonów i każdemu z uczestników zebrania kupił balonik.

Niewiadomo, jakby się skończyła „manifestacja” monarchistyczna, gdyby nie interwencja przechodzących akurat znajomych pretendenta do tronu, którzy ścignęli go z wieżyczki, wpełnili do samochodu i odwieźli do domu.

Niedoszłym „królem” był znany przemysłowiec warszawski, dyrektor J. E., współwłaściciel jednej z fabryk

A papier nie spłonął

W gruzach olbrzymiego pałacu szklanego, który spłonął w Londynie, komisja badająca przyczynę wybuchu pożaru, znalazła olbrzymi zapas starego papieru, który był zgromadzony z przeznaczeniem do spalania w pobliżu pieca. Jakby na ironię, gdy żelazna konstrukcja runęła, strawiona gorącym, papier ocalał — nienaruszony.

Pełną parą w mroźną noc zimową

Gibraltar — nowoczesną fortecą

W „Morning Post” współpracownik tego pisma, kpt. marynarki w stanie spoczynku, Kenneth Edward, odpowiada na często rzucone ostatnio pytanie „Czy Gibraltar posiada jeszcze znaczenie jako forteca?”

Choć na ogół fortyfikacje Gibraltar są przestarzałe, nie mniej w okresie ostatnich 2 lat bardzo wiele zrobiono dla modernizacji tych umocnień. Wojna włosko-abisyńska zwróciła większą uwagę angielskich kół wojskowych na zagadnienia obronne morza Śródziemnego. Fachowcy wojskowi przestudiowali dokładnie wartość obronną Gibraltar, zalecając wprowadzenie tych wszystkich urządzeń, któreby mogły skutecznie przeciwstawić się współczesnej broni zaczepnej. Gibraltar otrzymał uposażenie z najnowszej serii dalekonośnych dział. Dalej zniesiono gruntownie organizację obrony przeciwlotniczej. Wszystkie

najnowsze zdobycze zastosowano już w Gibraltarze. Sam Gibraltar, położony na 420 metrów ponad poziom morza, już ułatwia jej organizację. Zapasy minowe rozszerzenie obrony od strony morskiej. ruchoma służba wywiadowcza zapewniają Pomyślano też o umocnieniu obronności w razie ataku ze strony lądu. I dlatego Gibraltar nie stracił nic ze swej obronności, stojąc nadal pewnie na straży dróg morskich Imperium Brytyjskiego.

Mała kokietka.

— Ileż ty masz lat? — pyta wujaszek.
— Jedenaście, — odpowiada Andzia.
— O, tyle już? Myślałem, żeś o wiele młodsza!
— Mamusi, — mówi Andzia, — słyszysz, jakie komplementy mówi mi wujaszek?